

Innbyggerundersøkelse Tromsø 2024

Sammendrag

Datainnsamlingen ble i hovedsak gjennomført i desember 2024. Både Visit Tromsø-Region og Tromsø kommune bidro med rekrutteringskampanjer i sosiale medier, noe som førte til rask respons og mange svar. Dette er fjerde gang det gjennomføres en innbyggerundersøkelse i Tromsø knyttet til arbeidet med bærekraftig reisemål. Denne gangen ble undersøkelsen gjennomført på eget initiativ, og ikke som et krav for å oppnå re-merking. Spørreundersøkelsen er gjennomført og analysert av markedsanalytiker i NordNorsk Reiseliv, og det er benyttet maler fra Innovasjon Norge i utformingen av spørreskjemaet.

Undersøkelsen omfatter respondenter fra alle aldersgrupper, hvor 92 % er mellom 20 og 65 år. Blant deltakerne har 57 % en utdanning på universitets- eller høyskolenivå i fire år eller mer. Kvinneandelen er høy – 62 %, mot 38 % menn. Dette kan blant annet forklares med at kvinner generelt deltar oftere i spørreundersøkelser, og at de er mer aktive brukere av Facebook – som ble benyttet for å rekruttere respondenter.

Resultatene sammenlignes med tidligere undersøkelser fra 2022 (n = 1 084) og 2023 (n = 1 316), der det er relevant. I 2022 ble datainnsamlingen gjennomført over en lengre periode, fra 20. mai til 20. oktober. I 2023 foregikk den fra 6. mars til 12. juni. Slike variasjoner i innsamlingsperiodene, både i lengde og tidspunkt, kan ha påvirket resultatene. I 2024 ble dataene samlet inn i høysesongen, mens rekrutteringen i 2023 i hovedsak skjedde mot slutten av – og like etter – høysesong.

I alle tre årene har kvinner vært overrepresentert i utvalget (65 % i både 2022 og 2023). Fordelingen på alder og utdanningsnivå har holdt seg stabil gjennom årene. Bostedsfordelingen har også vært relativt lik, med unntak av 2024, hvor det var en høyere andel respondenter fra Sommarøy/Brensholmen og området rundt Ersfjord, Kattfjord, Kaldfjord og Vasstrand. Det er imidlertid kun små forskjeller mellom det totale resultatet og resultatet når disse to områdene holdes utenfor. Tendensen er likevel klar: Undersøkelsen viser en gradvis forverring i holdninger over tid, uavhengig av bosted.

1 Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
1 Innholdsfortegnelse.....	2
2 Viktige funn	4
2.1 Forverrede holdninger til reiselivet.....	4
2.2 Uenighet om reiselivets betydning.....	4
2.3 Flere mener det er for mange turister	4
2.4 Økende trafikale utfordringer	4
2.5 Økt støtte til turistskatt og reguleringer	4
2.6 Bekymringer knyttet til fremtiden	5
2.7 Kjønn- og aldersforskjeller i holdninger.....	5
2.8 Bosted og bekymringer påvirker holdningene	5
3 Utvikling og utfordringer knyttet til reiselivet.....	6
4 Innbyggerundersøkelsen - resultat	7
4.1 Hvor i Tromsø kommune bor du?	7
4.2 Hvor positiv er du til reiselivet på stedet der du bor?	8
4.3 Hvor positiv er du til cruiseturisme på stedet der du bor?.....	9
Hvor viktig mener du reiselivet er for kommunen og kommunens befolkning med tanke på arbeidsplasser, næringsutvikling, verdiskaping, skatteinntekter og stabilitet i lokalsamfunnet?	10
4.4 I hvilken grad er du enig eller uenig i dette utsagnet: Mitt bosted føles overfylt fordi det er for mange turister her.....	11
4.5 I hvilken grad er du enig eller uenig i dette utsagnet: Mitt bosted føles overfylt fordi det er for mange turister her.....	12
4.6 Hvordan opplever du antallet turister i dag?	13
4.7 Du sier det er for få turister der du bor. Vil du si dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongene)?	14
4.8 Du sier det er for mange turister der du bor. Vil du si dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongene)?	15
4.9 Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende kategoriene?	16
4.10 Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende kategoriene?	17
4.11 Hvordan vurderer du antall turister?	18
4.12 Hvordan vurderer du antall turister?	19
4.13 Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor?.....	20
4.14 Du ønsker at det skal bli flere turister der du bor - Mener du da hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongen)?	21
4.15 Du ønsker at det skal bli færre turister der du bor - Mener du da hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongen)?	22
4.16 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om utfordringer ved turisme, der du bor? Turistene ...	23

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om utfordringer ved turisme, der du bor?.....	24
4.17 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn, om stedet der du bor?.....	25
4.18 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn, om stedet der du bor?.....	26
Alt i alt, hvor bærekraftig opplever du at turismen er der du bor?.....	27
4.19 Hvor bekymret er du for at tilreisende/turister skal ødelegge for din verdi av å bo der du bor i fremtiden?	28
4.20 Har reiselivet gjort deg mer stolt av Tromsø?.....	29
4.21 Hvor ofte har du personlig kontakt med turister på ditt bosted?	30
4.22 Har du hjulpet eller snakket med tilreisende/turister uoppfordret der du bor?	31
Når du har vurdert turisme i denne undersøkelsen, hvilke(n) informasjonskilde(r) er vurderingene dine (i hovedsak) basert på?	32
4.23 Kjenner du til destinasjonsselskapet Visit Tromsø-Region?.....	33
4.24 Er du..?	34
4.25 Hvor gammel er du?	35
4.26 Hva er din høyeste fullførte utdanning?.....	36

2 Viktige funn

2.1 Forverrede holdninger til reiselivet

Resultatene viser en betydelig forverring i holdningene til reiselivet sammenlignet med tidligere målinger i 2022 og 2023. Nå er flere negative enn positive: Hele 54 % er negative, noe som er en økning på 26 prosentpoeng siden 2023. Samtidig er andelen som er positive falt til 35 %, en nedgang på 21 prosentpoeng. De mest negative holdningene finnes blant personer med høyere utdanning og i aldersgruppen under 50 år.

2.2 Uenighet om reiselivets betydning

Når det gjelder reiselivets viktighet for kommunen og innbyggerne, er meningene delt. 51 % mener reiselivet er viktig, mens 49 % mener det ikke er det. Innbyggere i sentrum, Tromsdalen, Fastlandet sør, samt de under 20 år, vurderer reiselivet som viktigere enn andre grupper. Personer med høy utdanning er mer tilbøyelige til å mene at reiselivet er mindre viktig for kommunen.

2.3 Flere mener det er for mange turister

Oppfatningen om at det er for mange turister har økt kraftig. Hele 77 % mener det er for mange, en økning på 37 prosentpoeng siden 2023 og 38 prosentpoeng siden 2022. I tillegg mener 41 % nå at dette gjelder gjennom hele året, opp fra 35 % i fjor. Flere opplever også overbefolkning på grunn av turister, særlig knyttet til cruise, fly og individuelle reisende. 72 % føler at bostedet deres er overfylt, en økning på 35 prosentpoeng siden 2023. Spesielt stor misnøye finnes blant beboere på Sommarøy/Brensholmen og i områdene rundt Ersfjord, Kattfjord, Kaldfjord og Vasstrand.

2.4 Økende trafikale utfordringer

Tilfredsheten med turismen har gått betydelig ned siden 2023, spesielt på grunn av køer på veiene og trafikkfarlige situasjoner. Andelen som mener at turistene ikke skaper noen problemer i lokalsamfunnet, har falt med 11 prosentpoeng til kun 16 %.

2.5 Økt støtte til turistskatt og reguleringer

Det er økende støtte for innføring av turistskatt, og hele 75 % mener turismen bør begrenses. Samtidig ønsker 76 % at turistene skal få en god opplevelse, og 42 % er stolte over at deres bosted velges som feriested. Likevel er disse tallene lavere enn i 2023. Bare 10 % oppfatter turismen som bærekraftig – en nedgang på 12 prosentpoeng siden i fjor.

2.6 Bekymringer knyttet til fremtiden

67 % er bekymret for at turismen kan svekke deres verdi av å bo der de bor i fremtiden, noe som er en økning på 33 prosentpoeng fra året før. Én av tre opplever at turismen bidrar til et bredere utvalg av serveringssteder og fritidsaktiviteter, mens rundt én av fire mener at turismen gjør området de bor i mer attraktivt. Over seks av ti har daglig eller ukentlig kontakt med turister, og 98 % baserer svarene sine på egne erfaringer.

2.7 Kjønn- og aldersforskjeller i holdninger

Kvinner er generelt mer bekymret og skeptiske enn menn, men uttrykker likevel noe større ønske om at turistene skal få en god opplevelse. Kvinner og menn vurderer reiselivets betydning for kommunen likt. Aldersgruppene 20–35 og 36–50 er mest kritiske og har også mest kontakt med turister.

2.8 Bosted og bekymringer påvirker holdningene

Bosted har stor innvirkning på holdningene. I fritekstsvarene uttrykkes bekymring for boligmarkedet og Airbnb, miljøskader, trafikkutfordringer og overturisme, særlig i sentrum. Mange føler at den økte turismen går utover innbyggernes trivsel. Samtidig nevnes positive sider som økonomisk gevinst, økt byliv og kulturell utveksling. Det etterlyses likevel mer regulering, bærekraftige løsninger, bedre informasjon og infrastruktur – og et tydeligere fokus på kvalitet fremfor volum.

3 Utvikling og utfordringer knyttet til reiselivet.

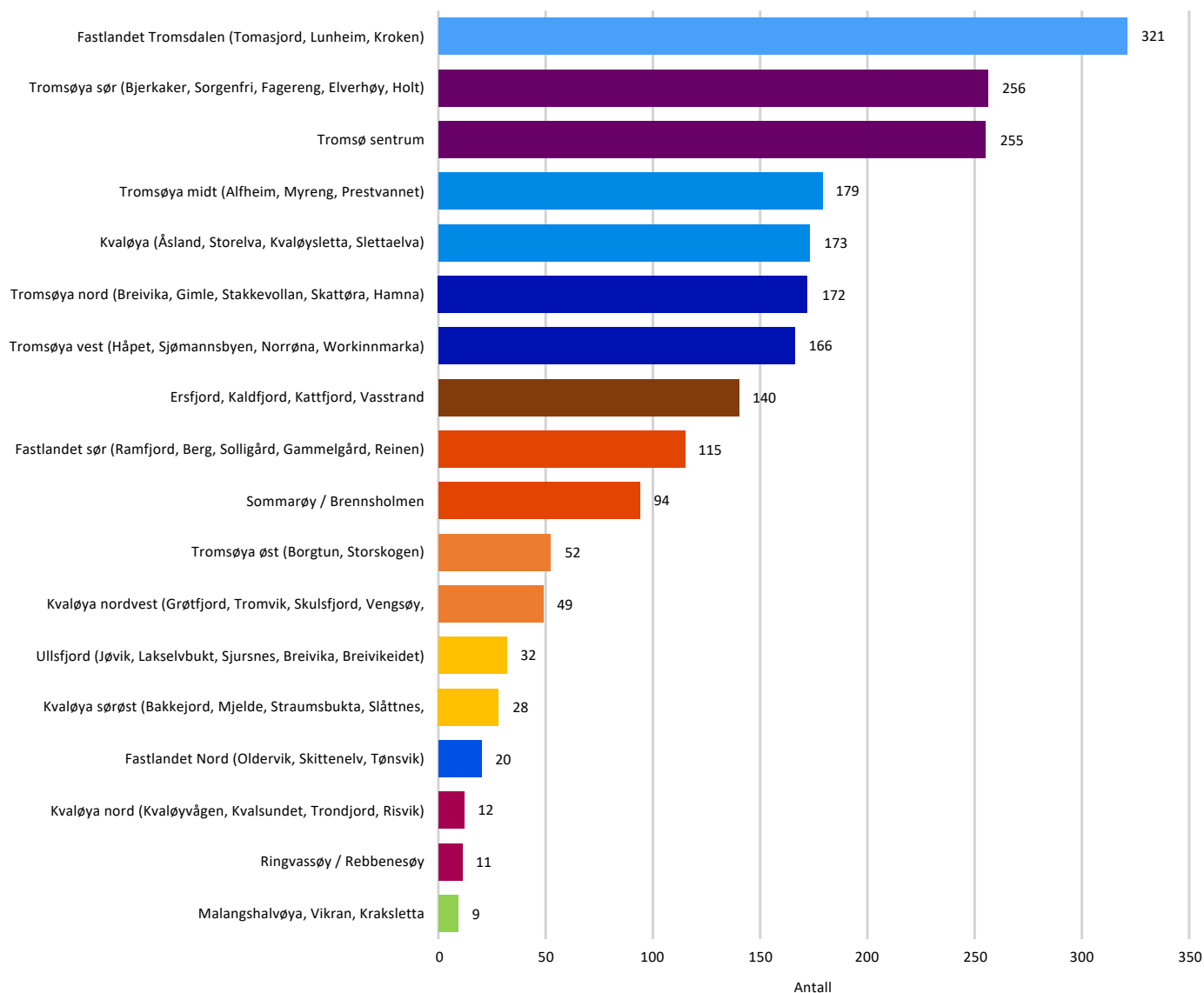
Resultatene fra undersøkelsen viser at innbyggernes holdninger knyttet til reiselivet er mer negative enn tidligere. En forklaring på dette kan være at veksten går raskere enn tilretteleggingen, og ved stor vekst i besøkende øker også belastningen på lokalsamfunnet og innbyggeren. Antall hotellovernattingene økte med 17-7% fra 2023 til 2024, og i desember 2024 alene var økningene 22.2% sammenlignet med 2023. I tillegg er antall bookede netter gjennom AirBnb økt med 70% fra 2023 til 2024.

Undersøkelsen viser at det er flere utfordring som har kommet som en konsekvens av den økte turismen i Tromsø. Resultatene fra undersøkelsen viser at utfordringene er knyttet til:

- Økte boligpriser
- Øking av trafikkfarlig situasjoner
- Slitasje på natur, miljø og lokalbefolkning
- Manglende fasiliteter og tilrettelegging
- Overbelastning på kollektivtrafikken
- Følelsen av overturisme
- Cruise – miljøbelastning vs. Verdiskaping
- Redusert bolyst.

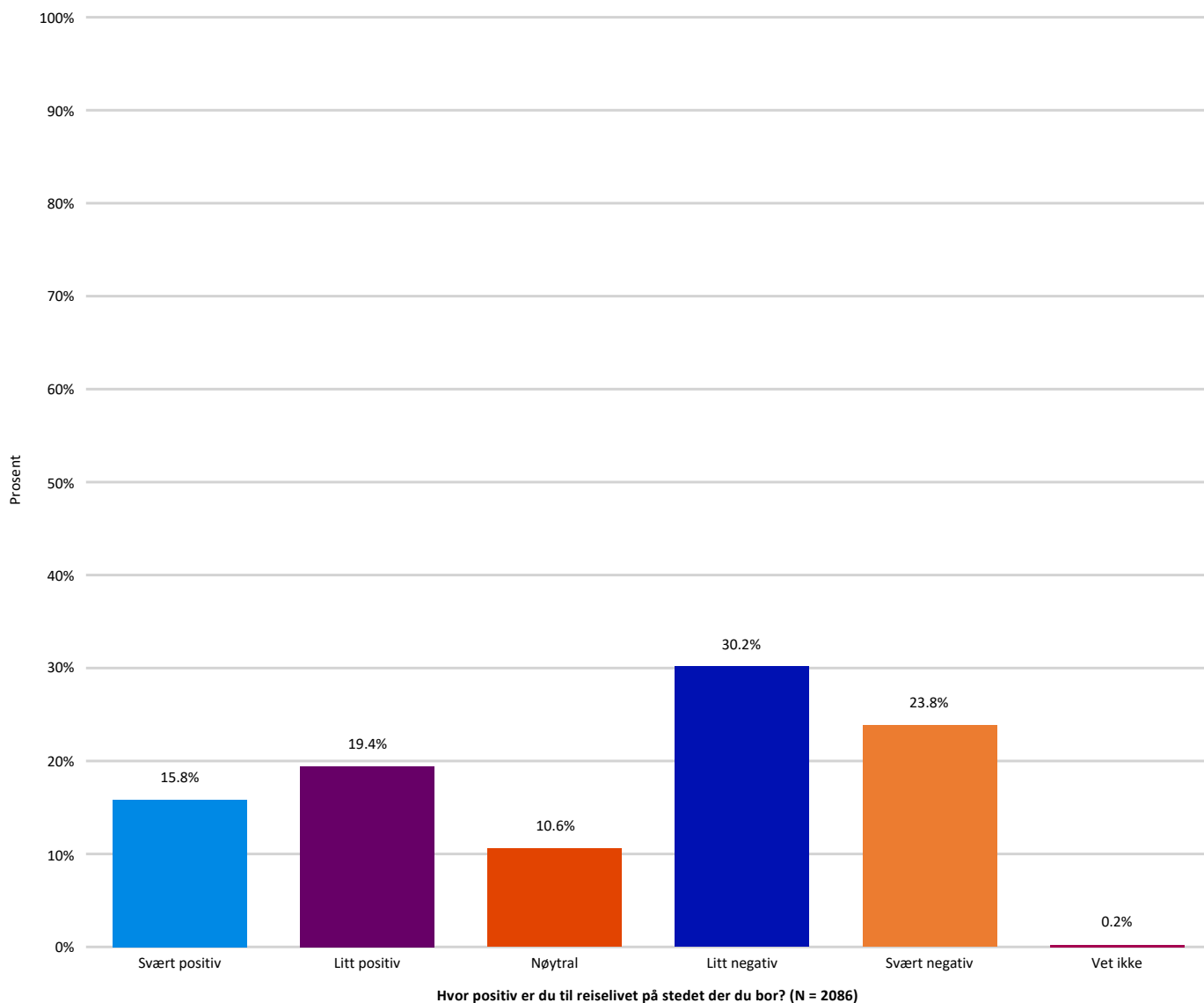
4 Innbyggerundersøkelsen - resultat

4.1 Hvor i Tromsø kommune bor du?

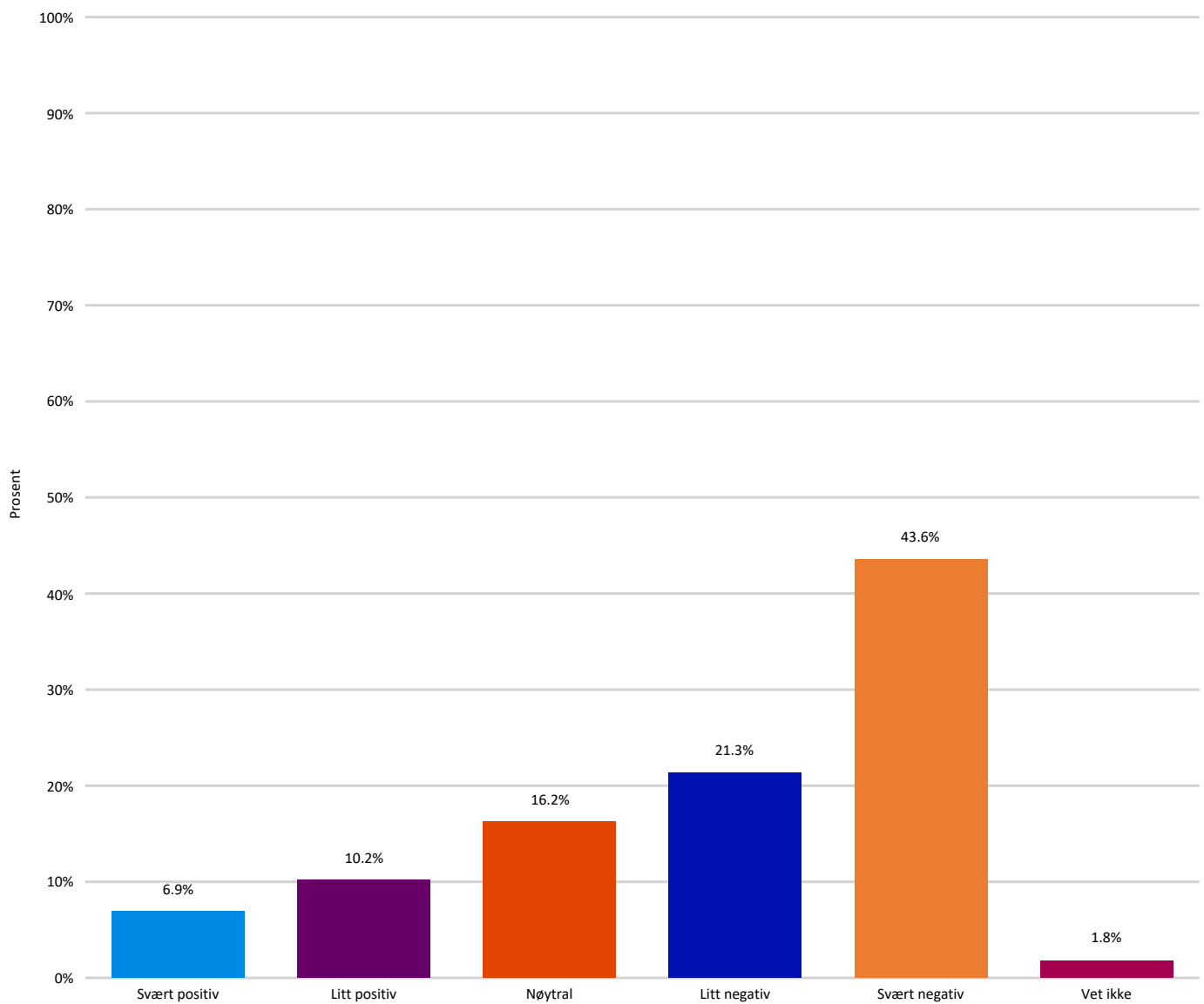
De med 94 svar eller mer blir benyttet i analysen for å se om det er signifikante forskjeller mellom bosteder.

4.2 Hvor positiv er du til reiselivet på stedet der du bor?

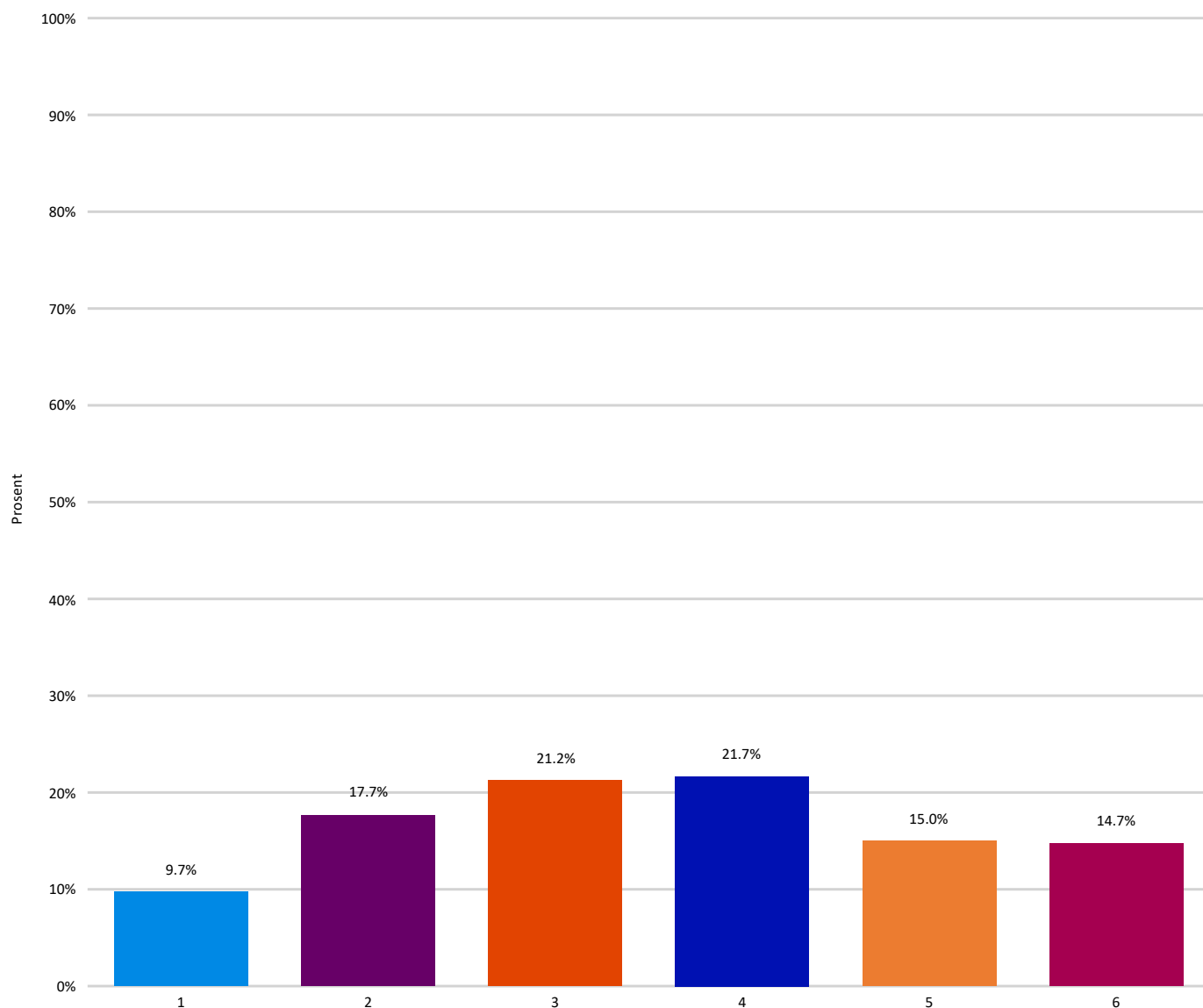
I 2018 var ordlyden litt annerledes "Hva er din holdning til reiselivssatsingen i Tromsø?" - 59% var positive og 9% negative.
I 2023 (samme ordlyd som 2024) var 56% positive, mens 28% negative

4.3 Hvor positiv er du til cruiseturisme på stedet der du bor?

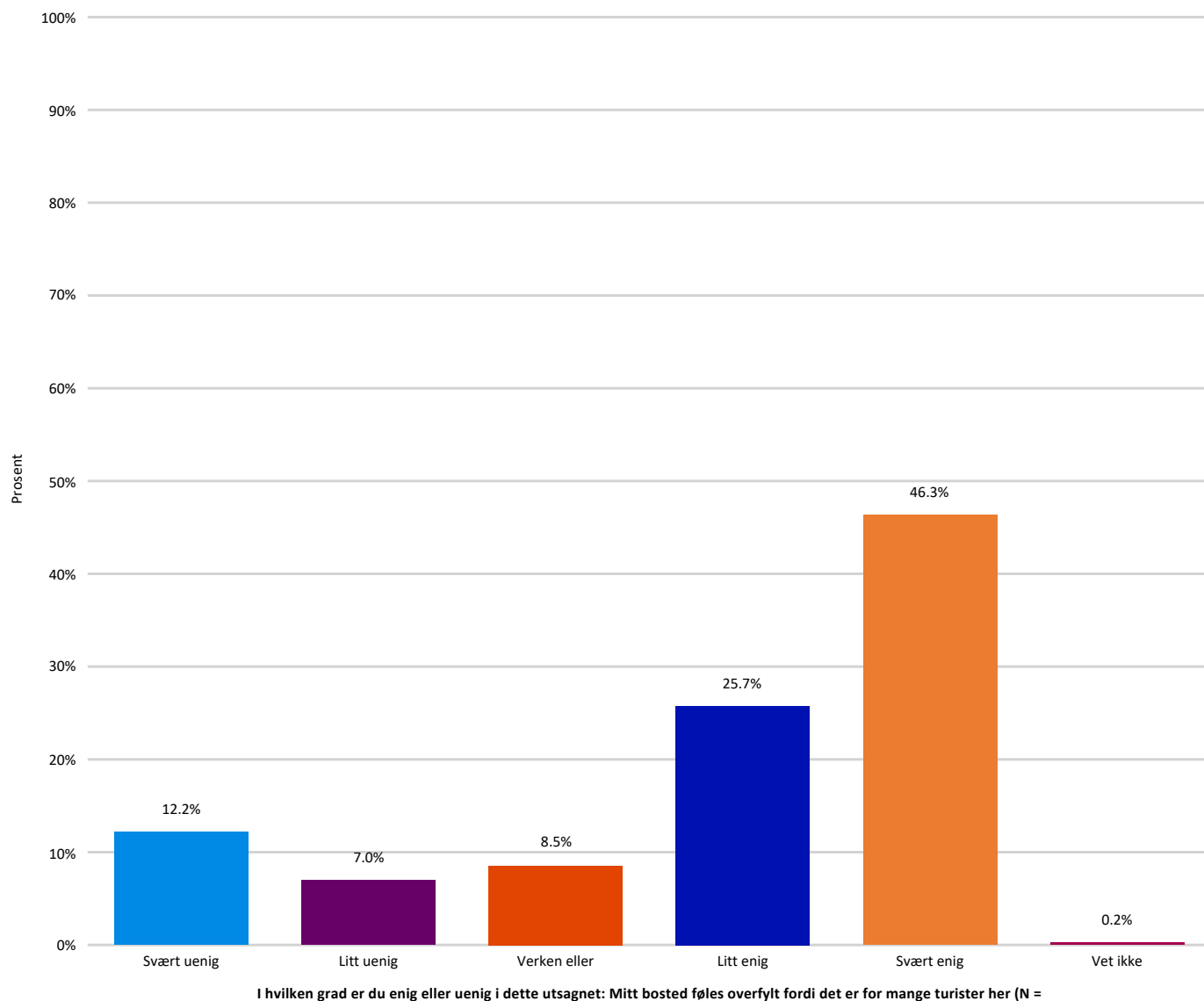

Nytt spørsmål i 2024

4.4 Hvor viktig mener du reiselivet er for kommunen og kommunens befolkning med tanke på arbeidsplasser, næringsutvikling, verdiskaping, skatteinntekter og stabilitet i lokalsamfunnet? (Vennligst oppgi ditt svar på en skala fra 1 - 6, hvor 1 = svært lite viktig / 6 = svært viktig)

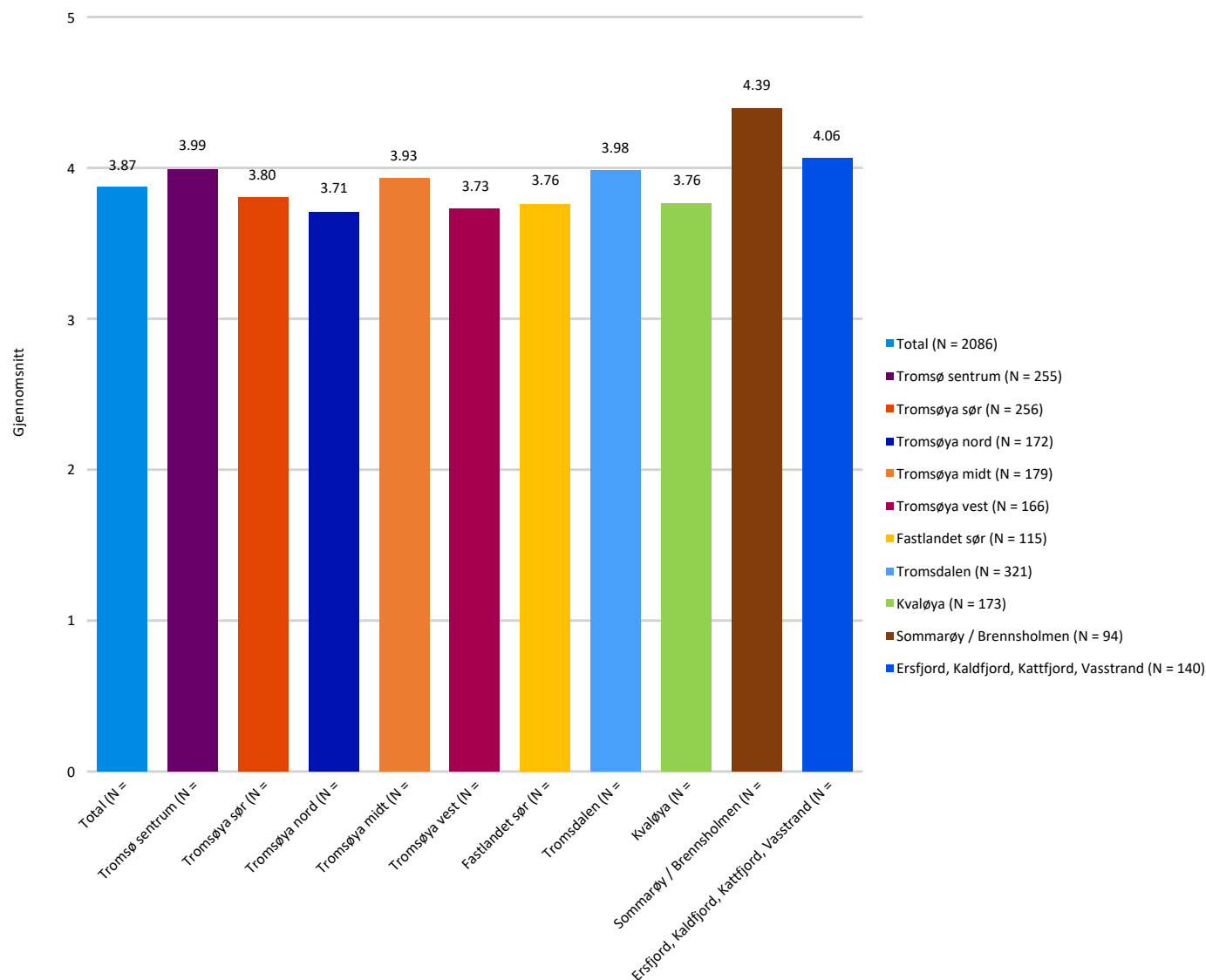

4.5 I hvilken grad er du enig eller uenig i dette utsagnet: Mitt bosted føles overfylt fordi det er for mange turister her

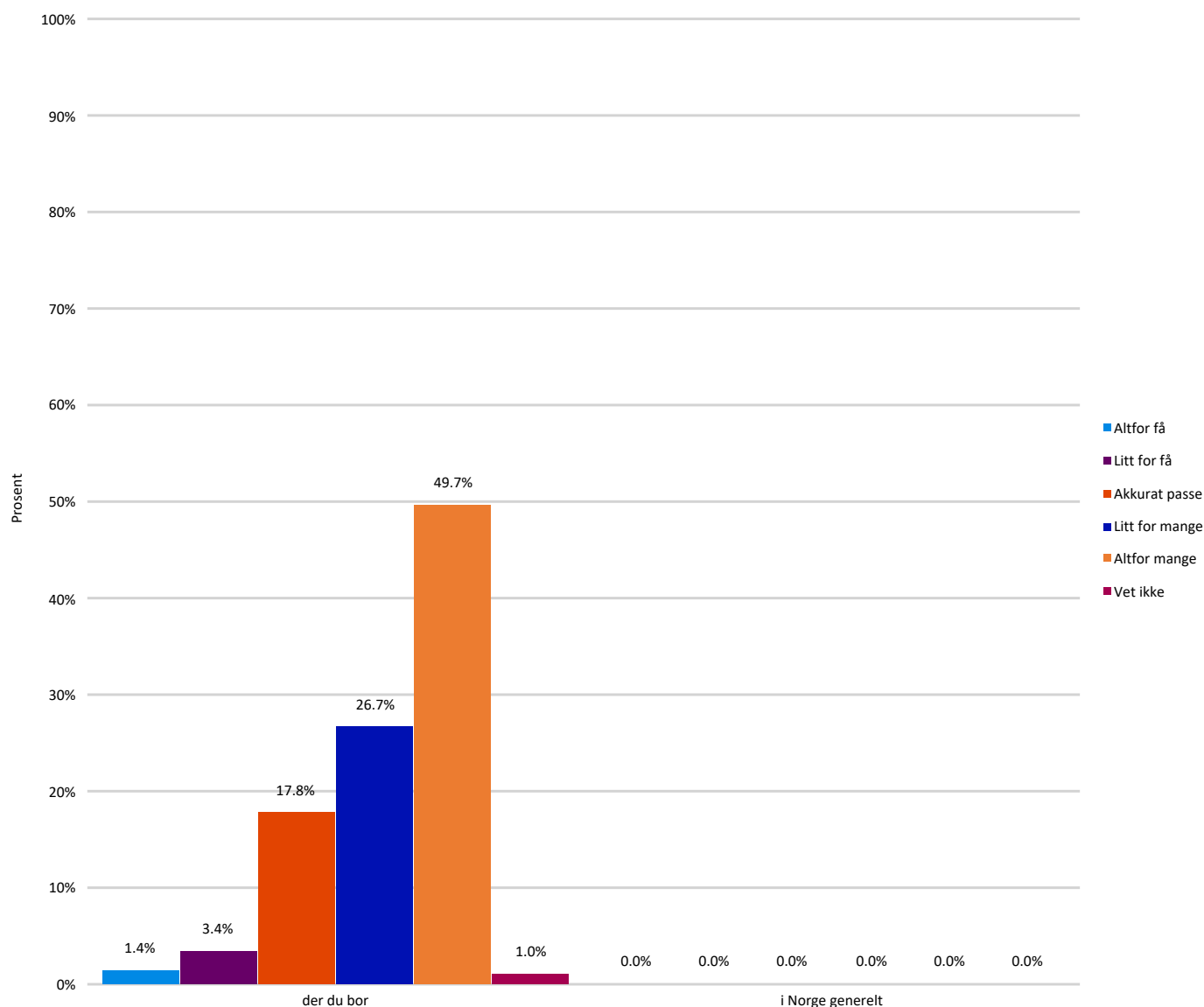
2023: 48% uenige - 37% enige

4.6 I hvilken grad er du enig eller uenig i dette utsagnet: Mitt bosted føles overfylt fordi det er for mange turister her

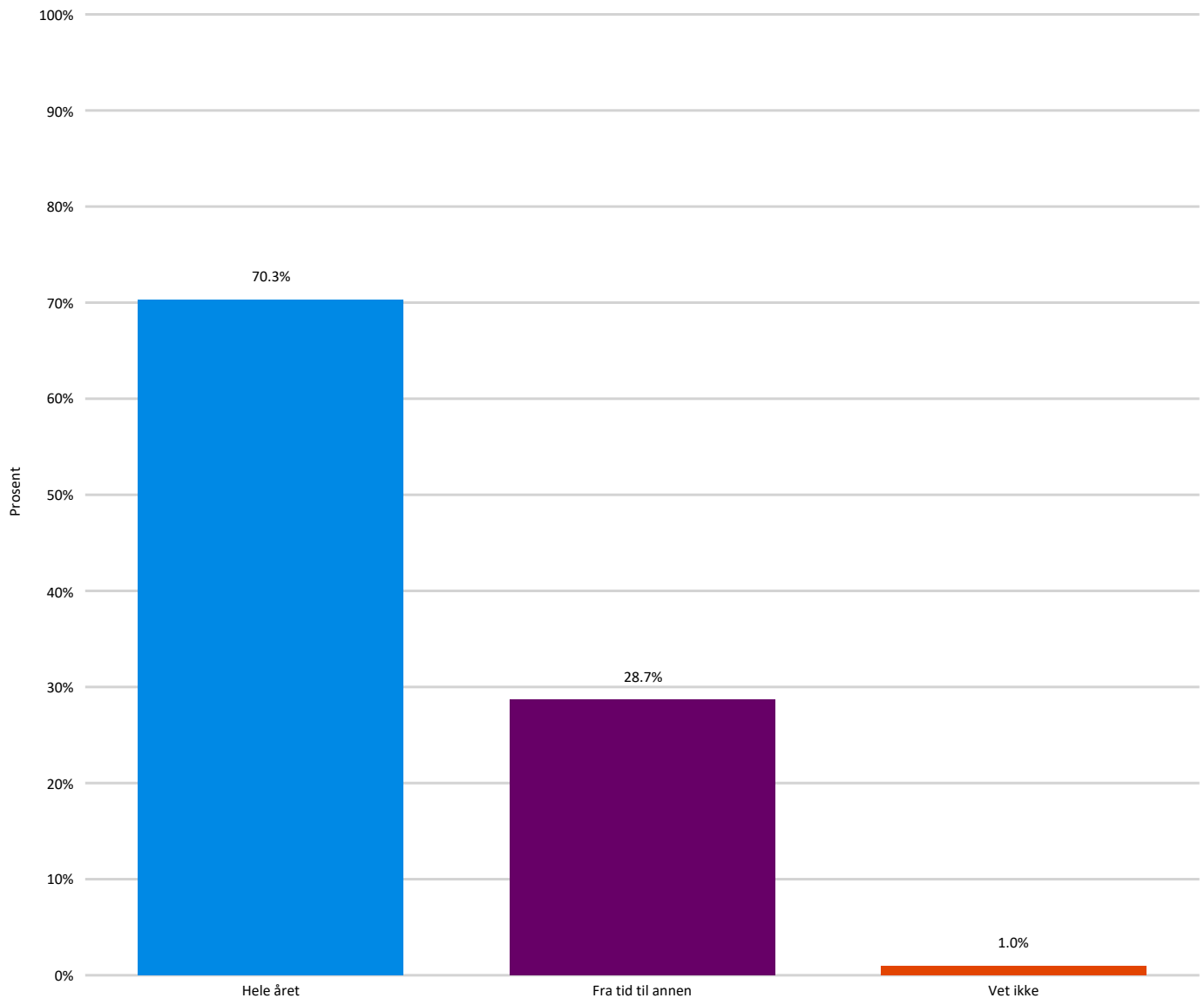
1 = svært uenig / 5 = svært enig. 6 = vet ikke, og er ikke med i gjennomsnittsberegningen

4.7 Hvordan opplever du antallet turister i dag?

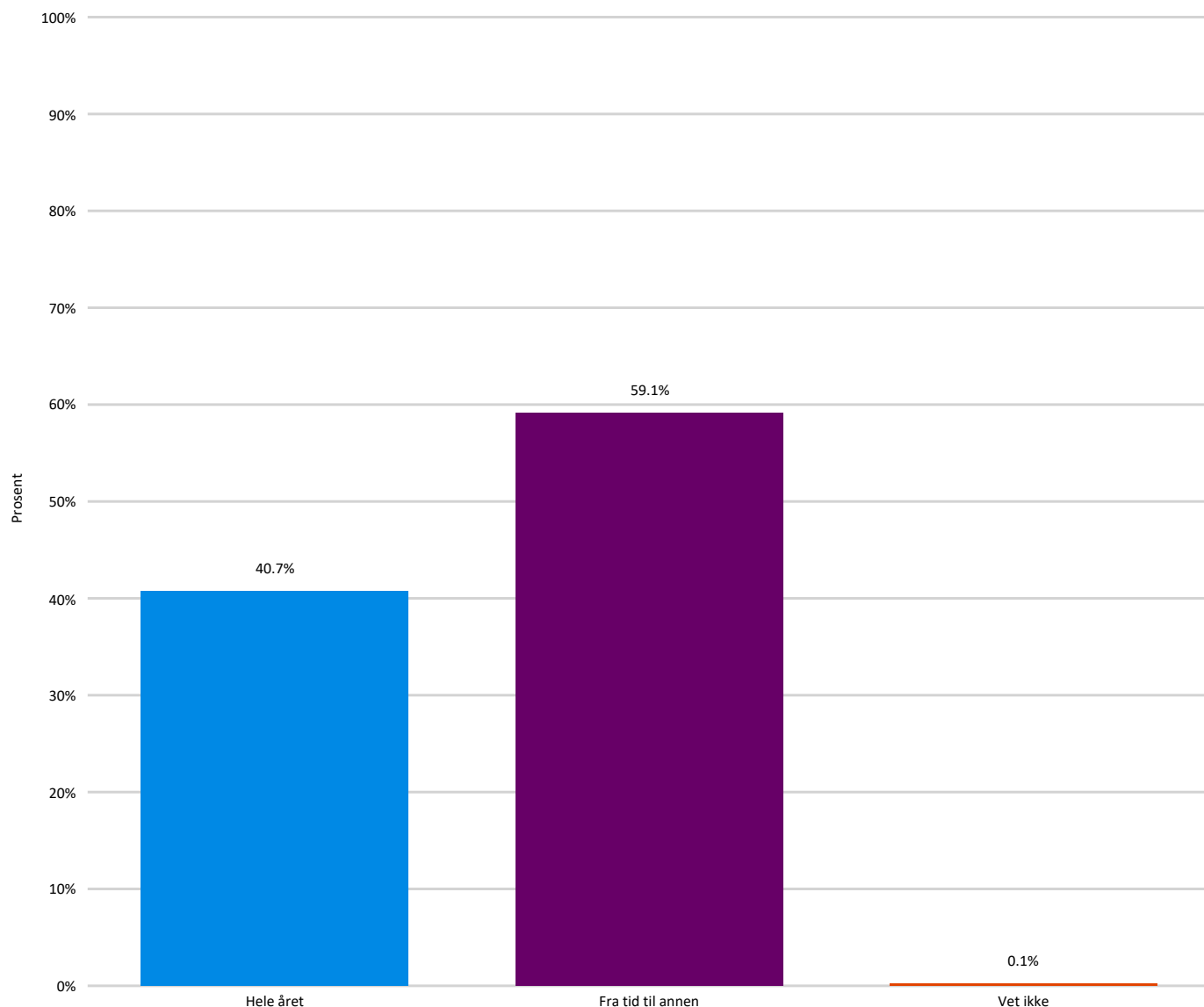
I undersøkelsen i 2022 oppga 12% at de syntes det var for få turister på sitt bosted i 2019 før pandemien inntraff. 39% mente det var for mange. 32% syntes det var for få turister når verden åpnet mer opp etter pandemien i 2021/22. 21% syntes det var for mange. I 2023 syntes 13% at det var for få og 40% at det var for mange. «I Norge generelt» ble skjult i spørreskjemaet.

4.8 Du sier det er for få turister der du bor. Vil du si dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongene)?

I 2023 mente 53% at dette gjaldt hele året og 46% fra tid til annen

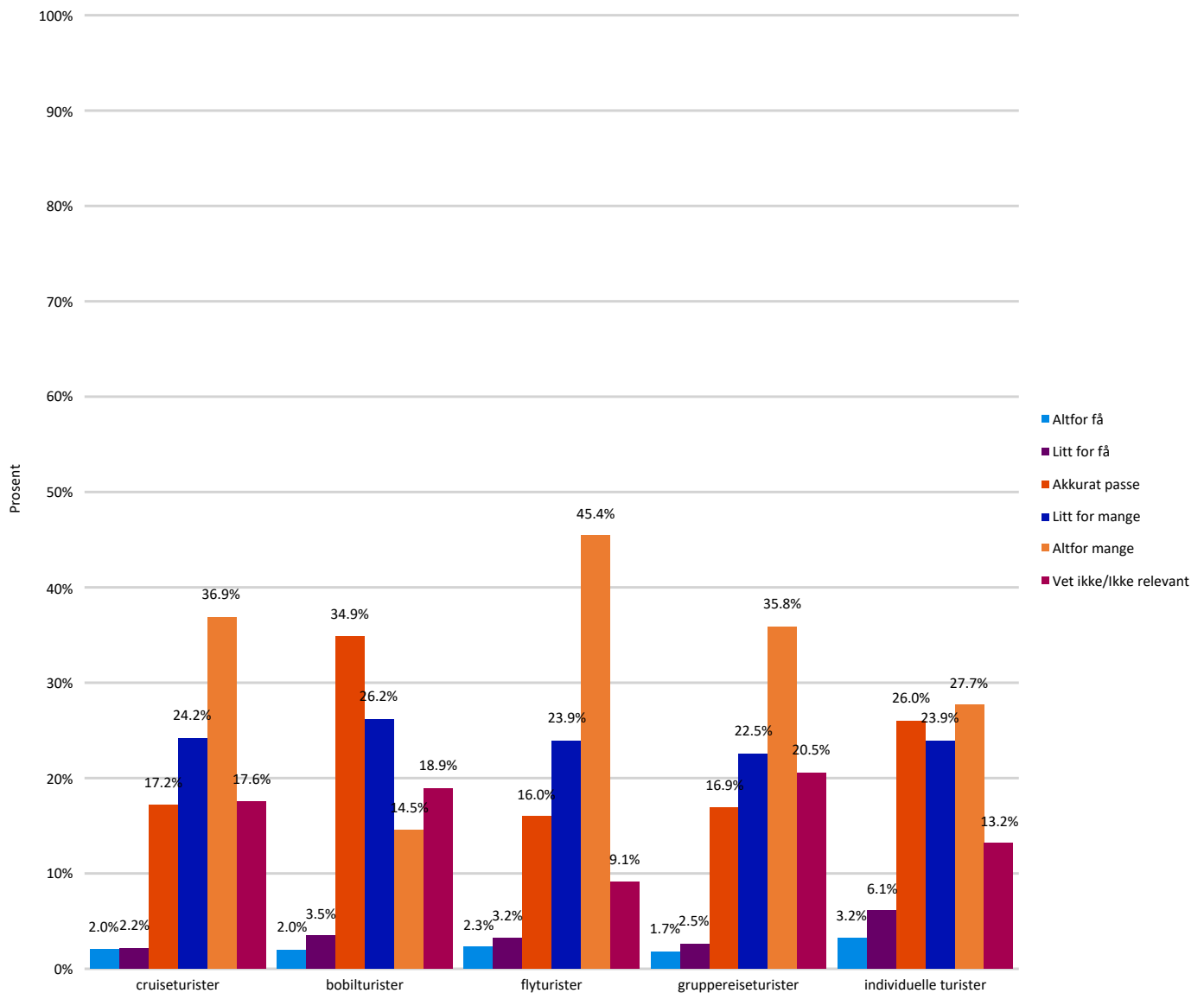
4.9 Du sier det er for mange turister der du bor. Vil du si dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongene)?

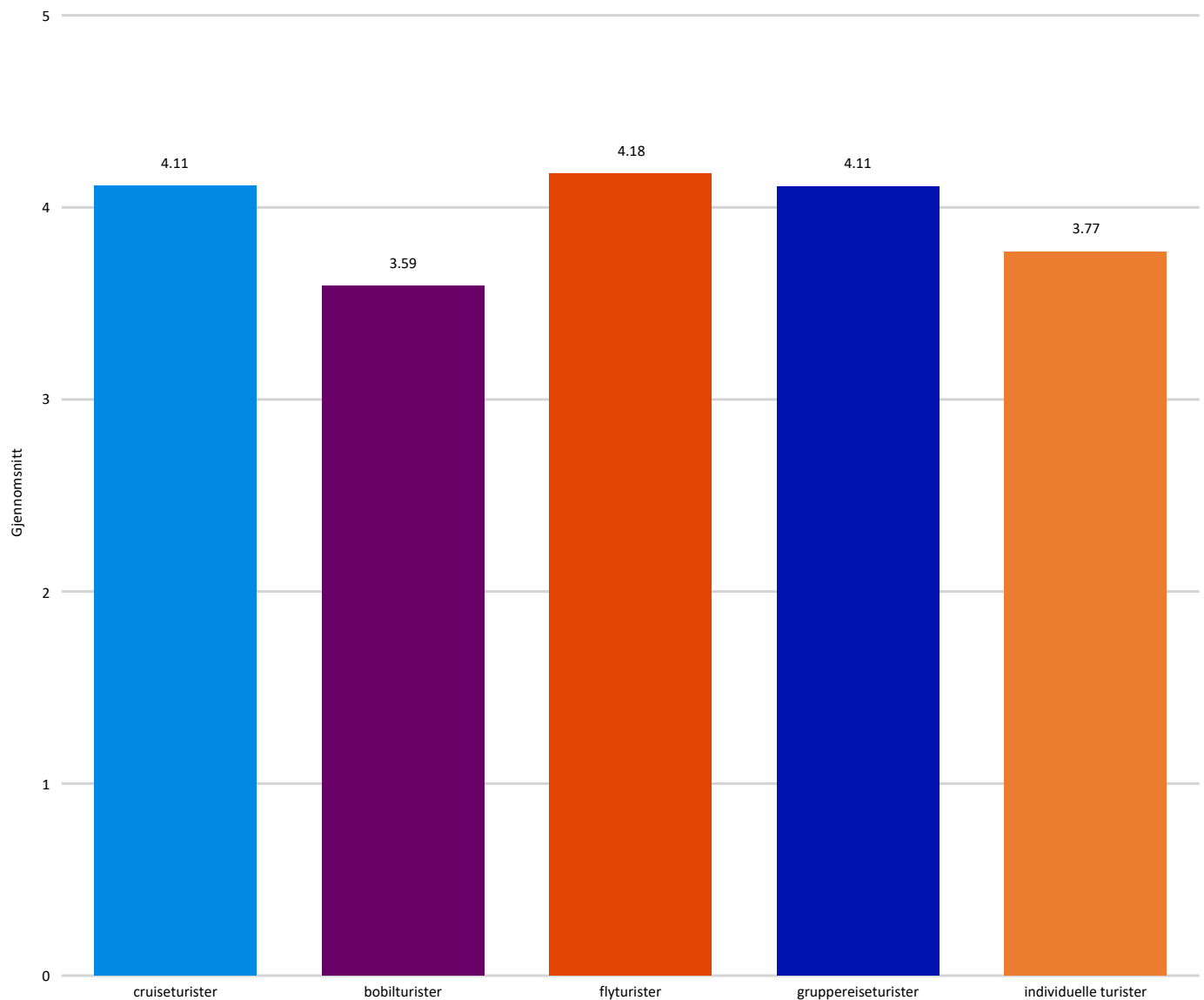
I 2022 mente 53% at dette gjaldt hele året og 13% om sommeren og 33% om vinteren

I 2023 var tallene fordelt på 35% hele året og 65% fra tid til annen

4.10 Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende kategoriene?

4.11 Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende kategoriene?

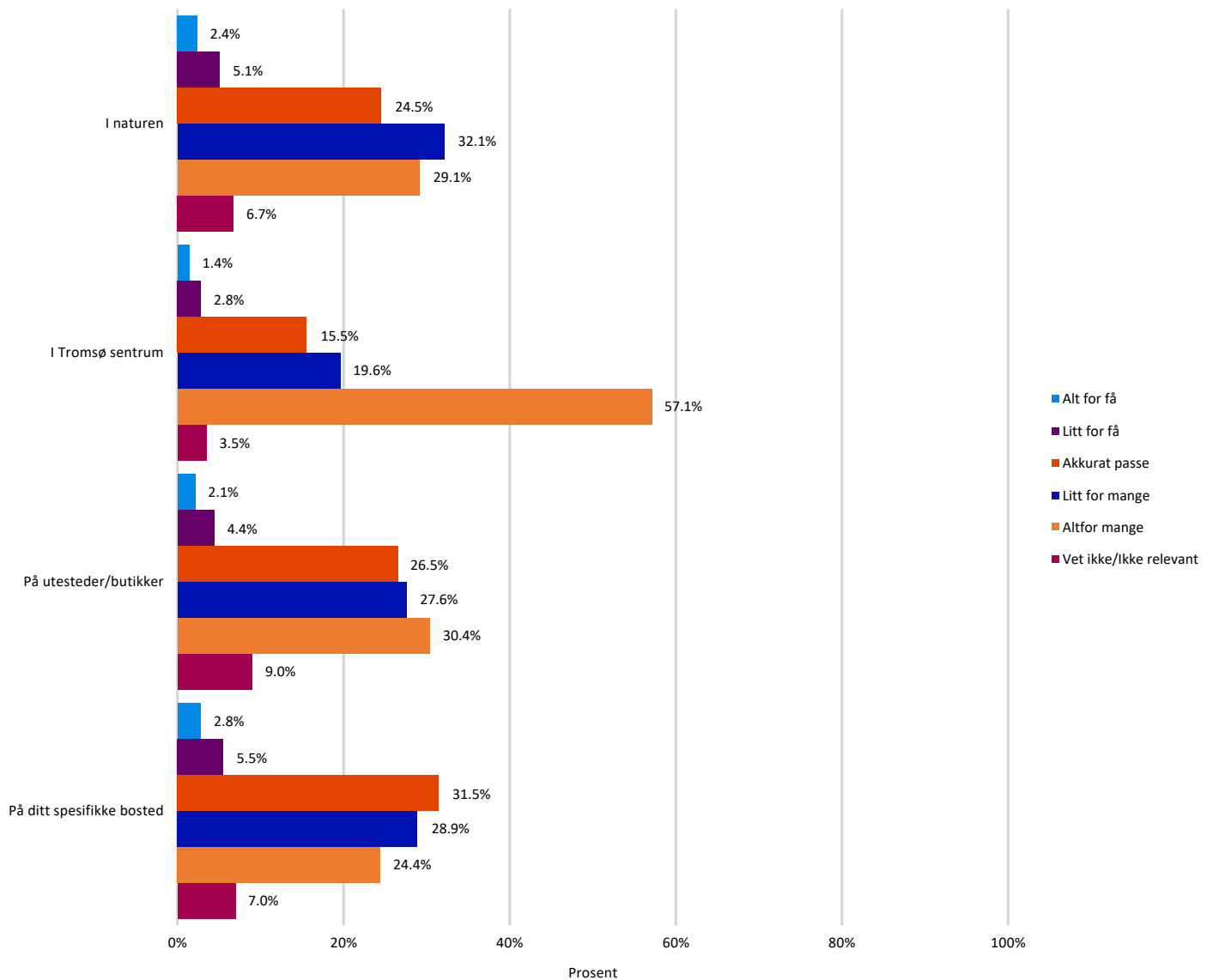

Score i 2023:

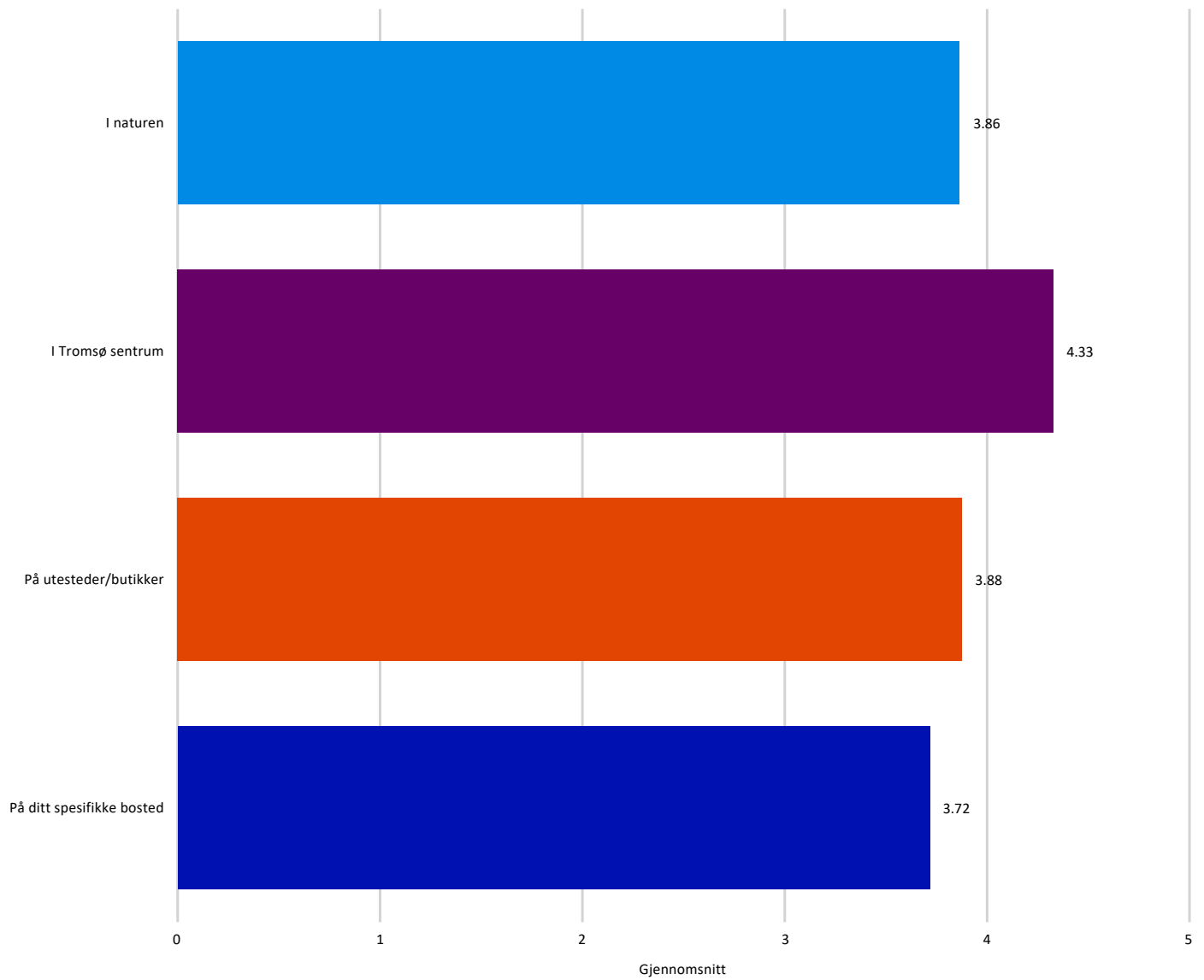
Cruise 2,70 / Bobil 3,19 / Fly 3,23 / Grupper 3,36 / Individuelle 2,83

Skala 1 - 5, hvor 1 = altfor få og 5 = altfor mange

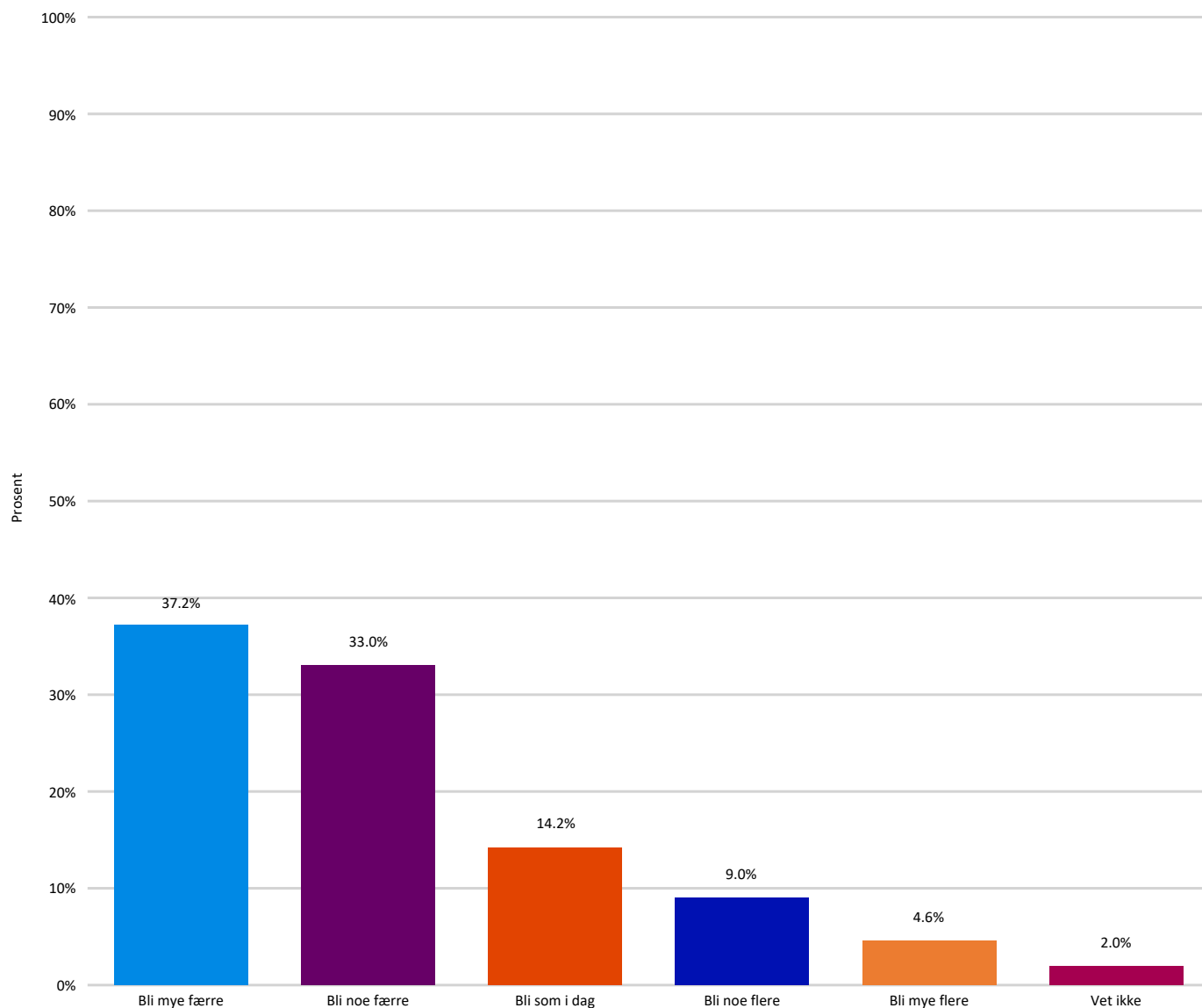
4.12 Hvordan vurderer du antall turister?

4.13 Hvordan vurderer du antall turister?

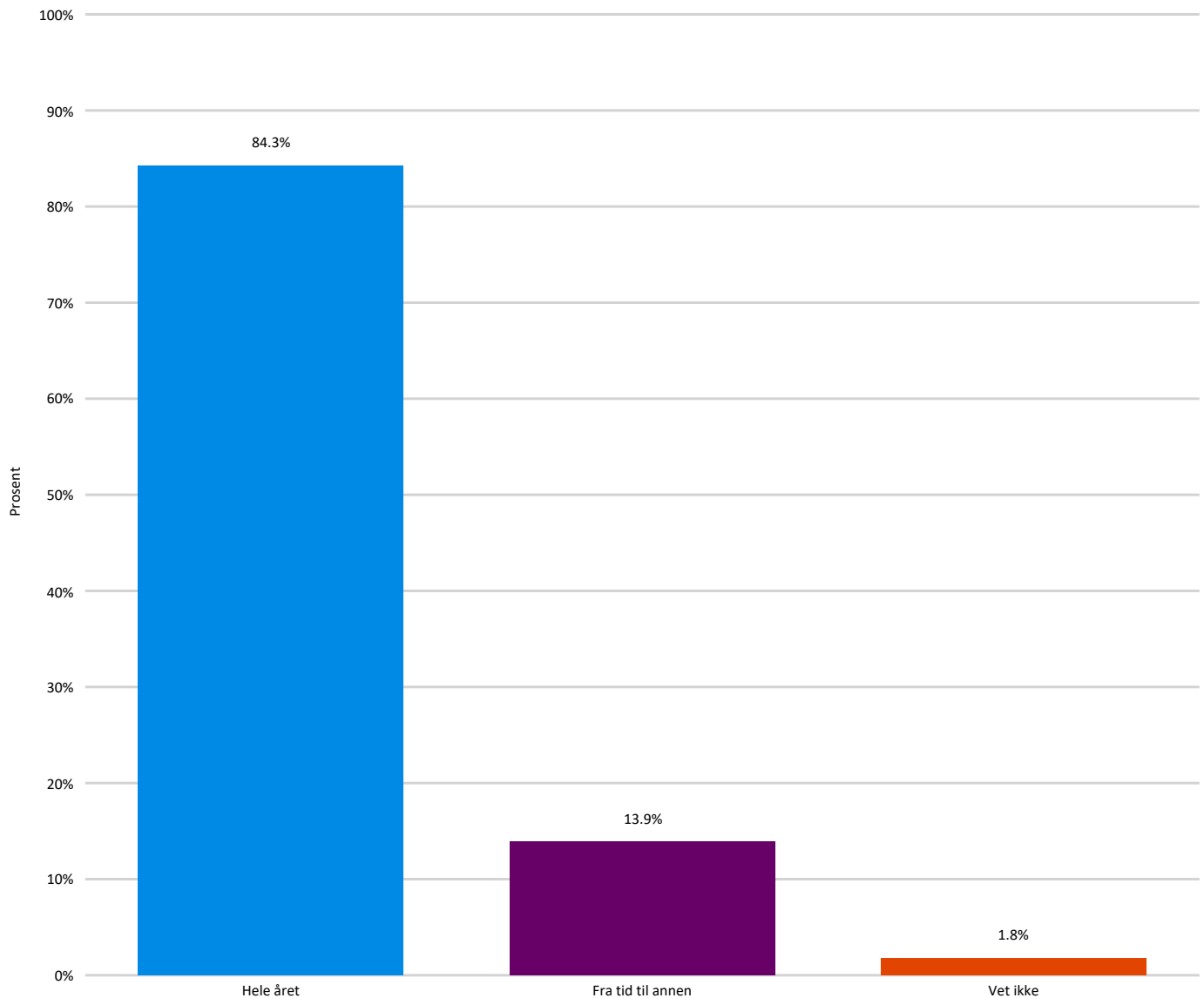
4.14 Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor?

I 2022 ønsket 39% at det skulle bli færre turister enn før pandemien. 26% ønsket at det skulle bli flere

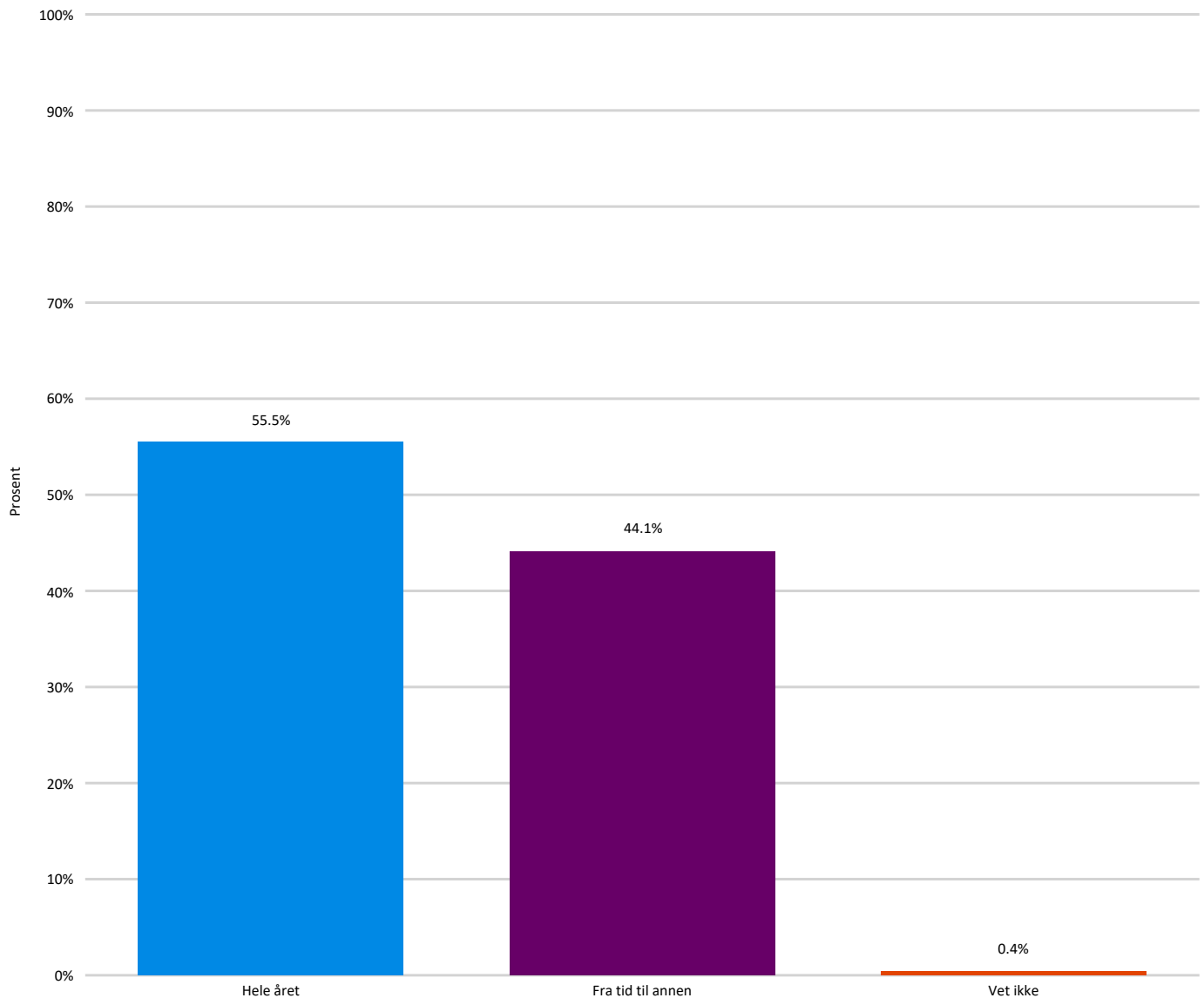
I 2023 ønsket 36% at det skulle bli færre turister i framtiden og 32% flere

4.15 Du ønsker at det skal bli flere turister der du bor - Mener du da hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongen)?

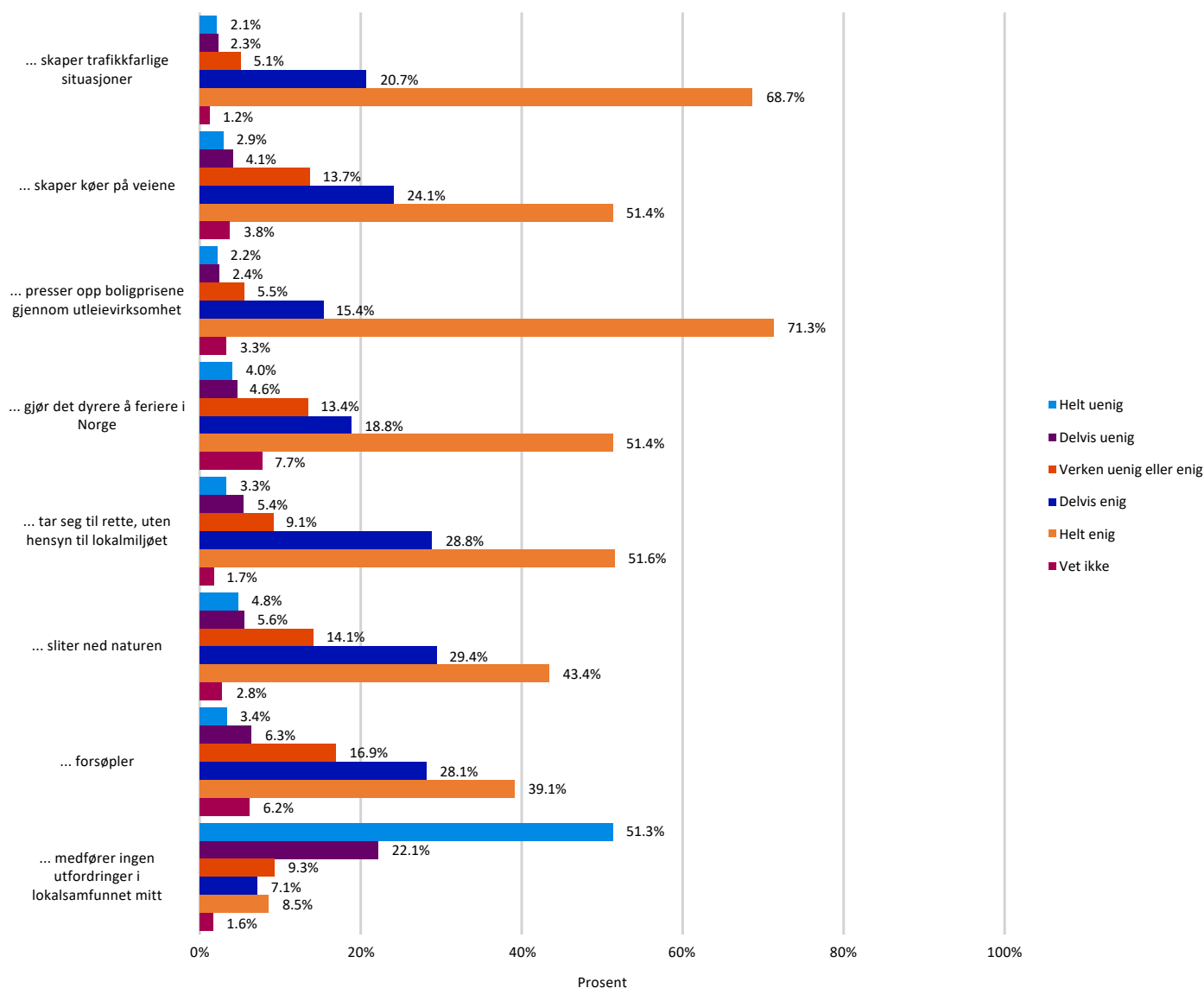
I 2023 svarte 83% hele året og 16% fra tid til annen (n = 415)

4.16 Du ønsker at det skal bli færre turister der du bor - Mener du da hele året, eller fra tid til annen (for eksempel i turistsesongen)?

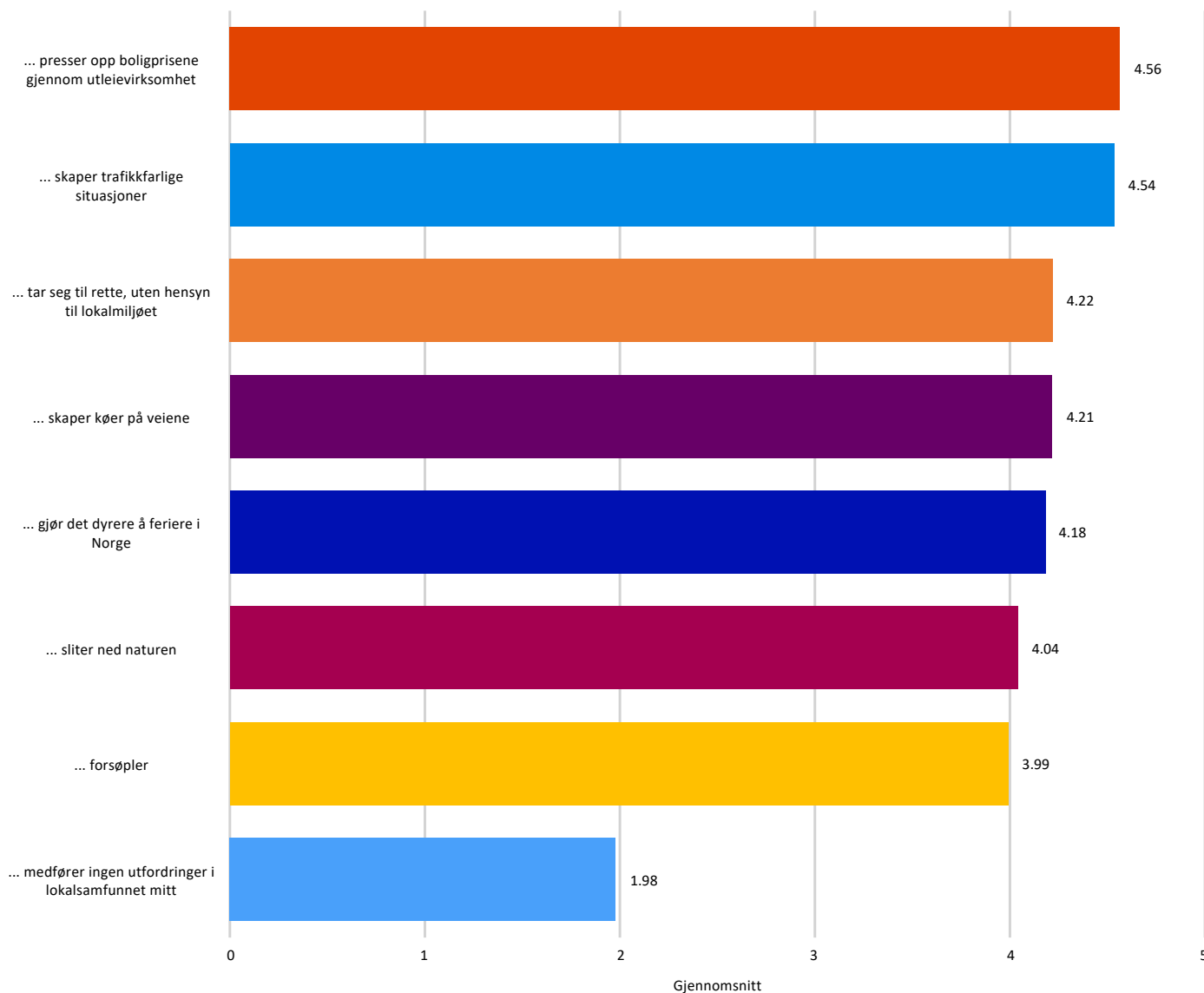

I 2023 svarte 51% hele året og 49% fra tid til annen (n = 471)

4.17 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om utfordringer ved turisme, der du bor? Turistene ...

4.18 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om utfordringer ved turisme, der du bor? Turistene ...

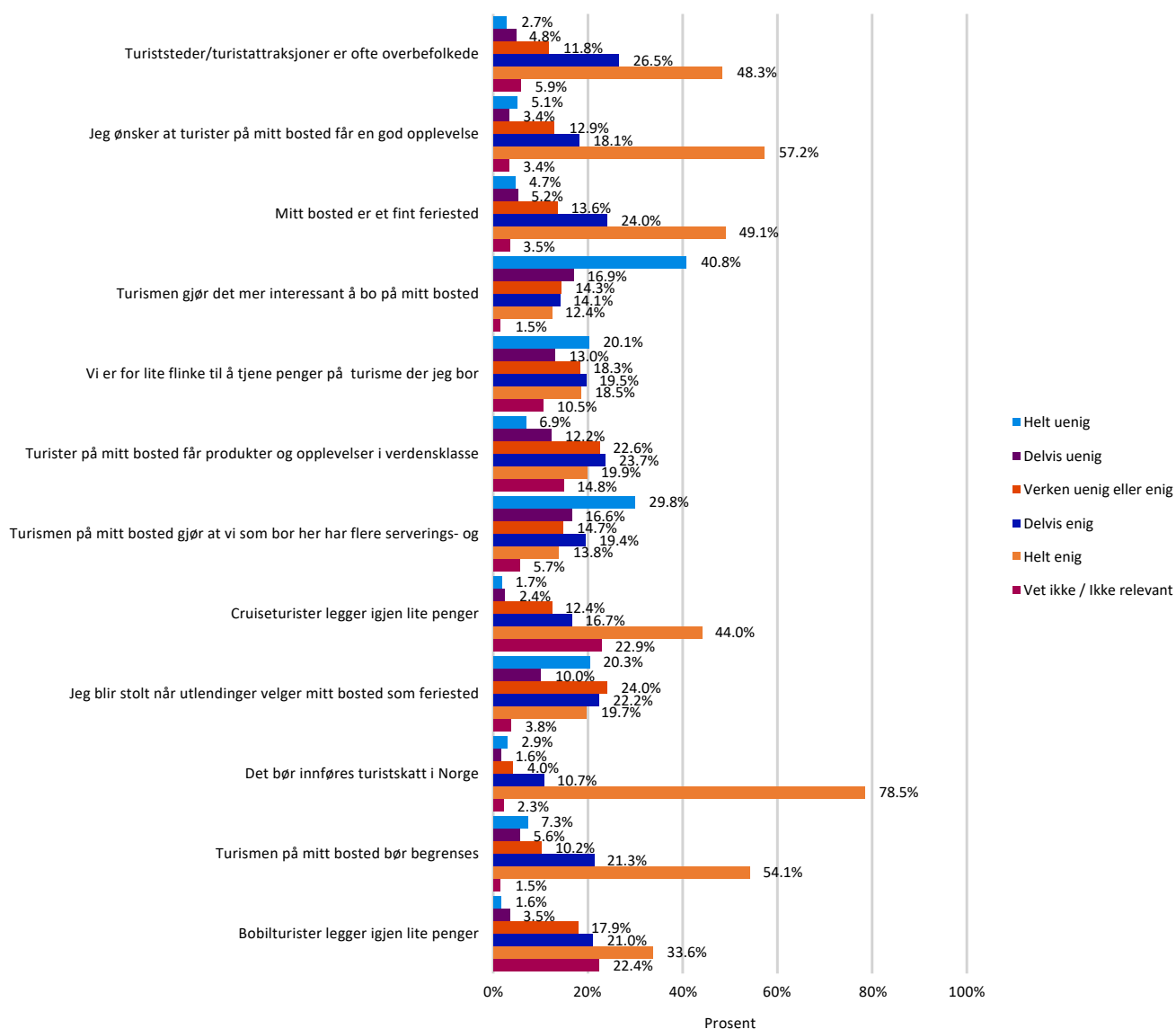
Samtlige score er betydelig forverret siden 2023. Minst forverring er det når det gjelder forsøpling (+0,54), og mest når det gjelder køer på veiene (+1,23) og trafikkfarlige situasjoner (+1,15).

Ellers: tar seg til rette (+0,80), dyrere å feriere (+0,77), boligpriser (+0,71), slitasje natur (+0,61), ingen utfordringer (-0,69)

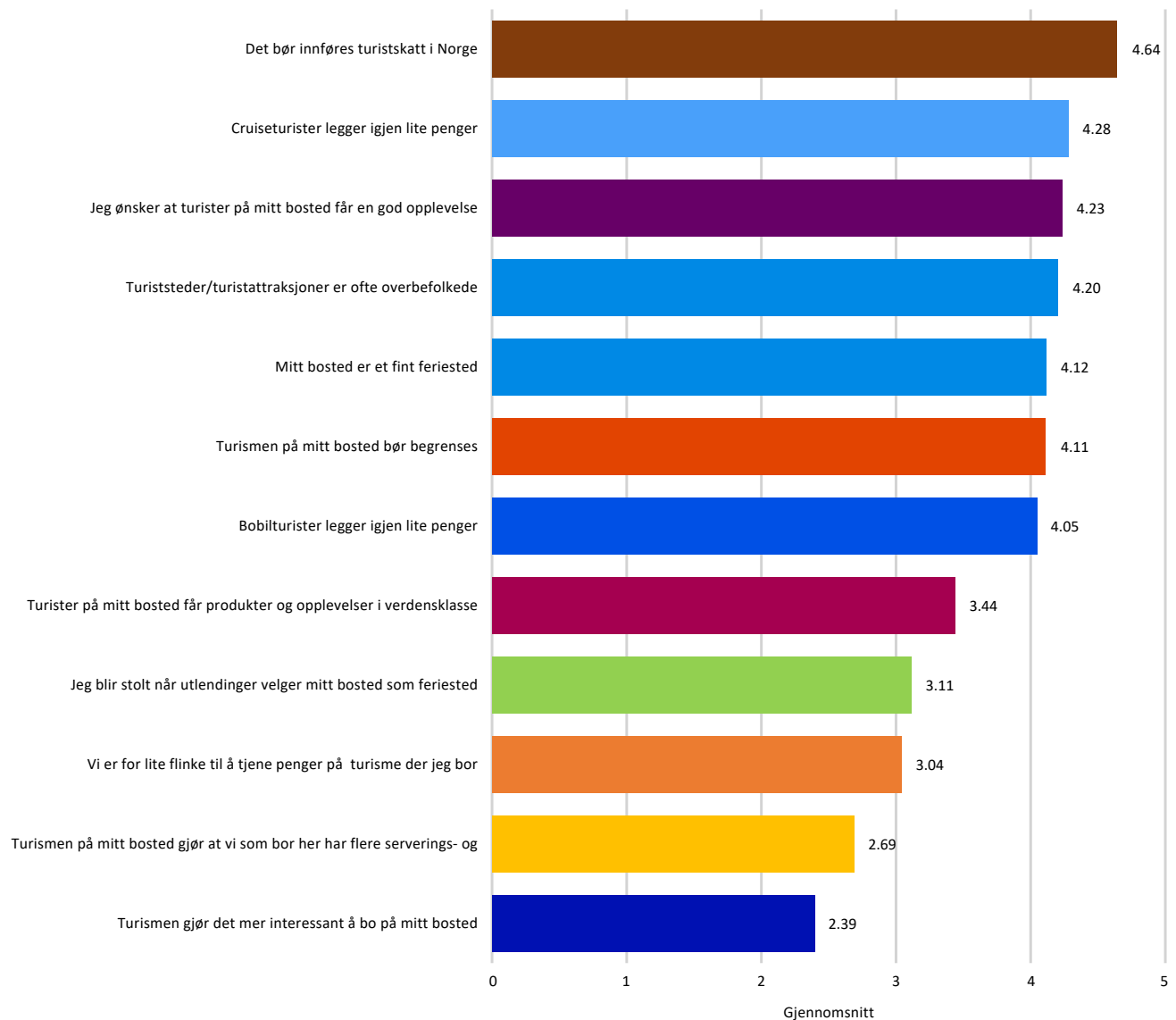
I 2023 mente 27% at turistene ikke medførte noen utfordringer i lokalsamfunnet. Det har gått ned til 16% i 2024.

Skala 1 - 5. 1 = helt uenig / 5 = helt enig

4.19 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn, om stedet der du bor?

4.20 Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn, om stedet der du bor?

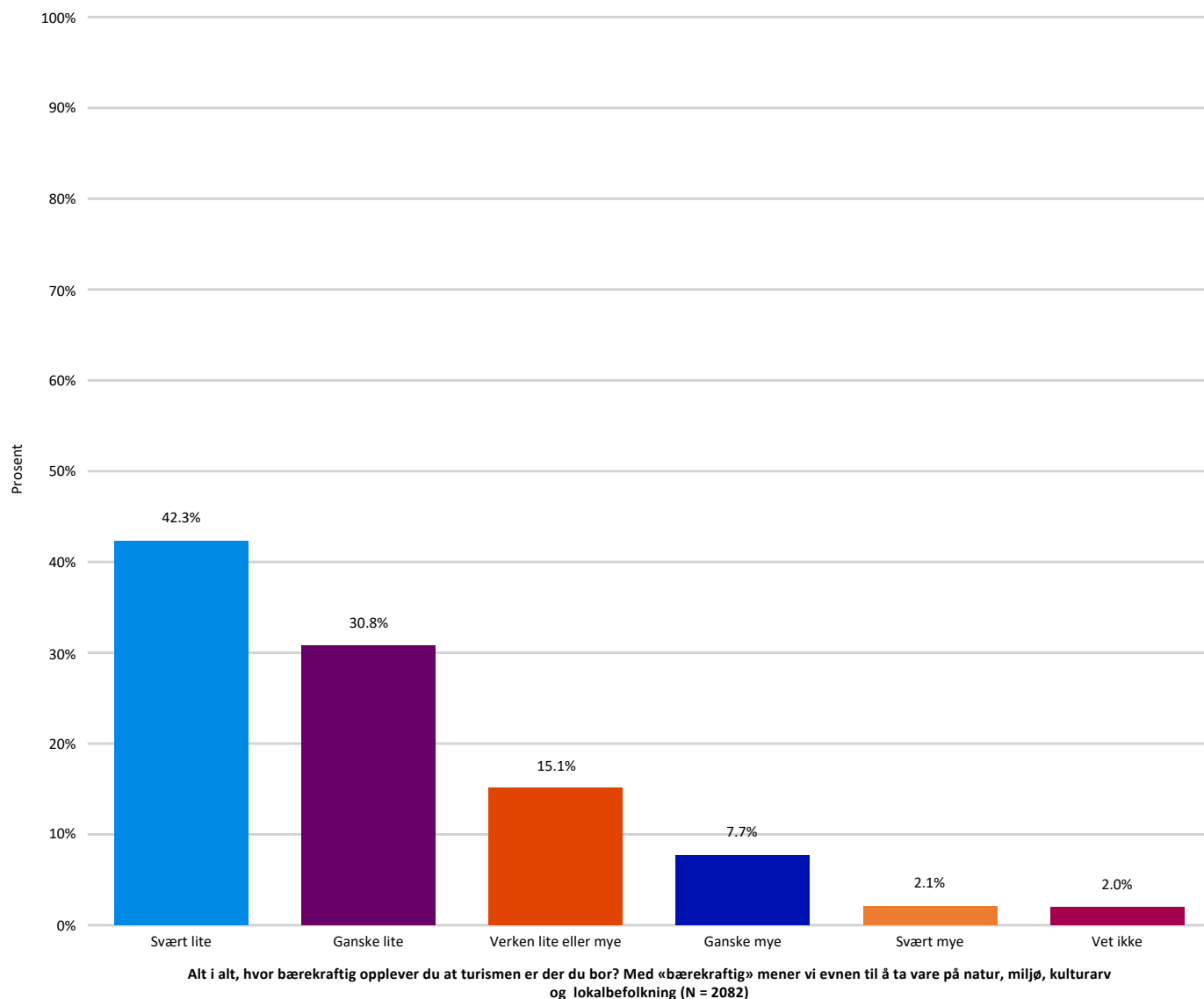
Sammenlignet med 2023 mener flere at det bør innføres turistskatt (+0,55).

Det er en forverring i samtlige parametere. Blant annet mener flere at turismen bør begrenses (+0,96) og at turiststeder/attraksjoner ofte er overbefolkede (+0,72).

Færre er stolte over at bostedet velges som feriested (-0,61), mener at turismen gjør bostedet mer interessant (-0,58), mener at turismen gir flere serverings- og fritidstilbud (-0,5), og ønsker at turistene skal få en god opplevelse (-0,38).

Skala 1 - 5. 1 = helt uenig / 5 = helt enig

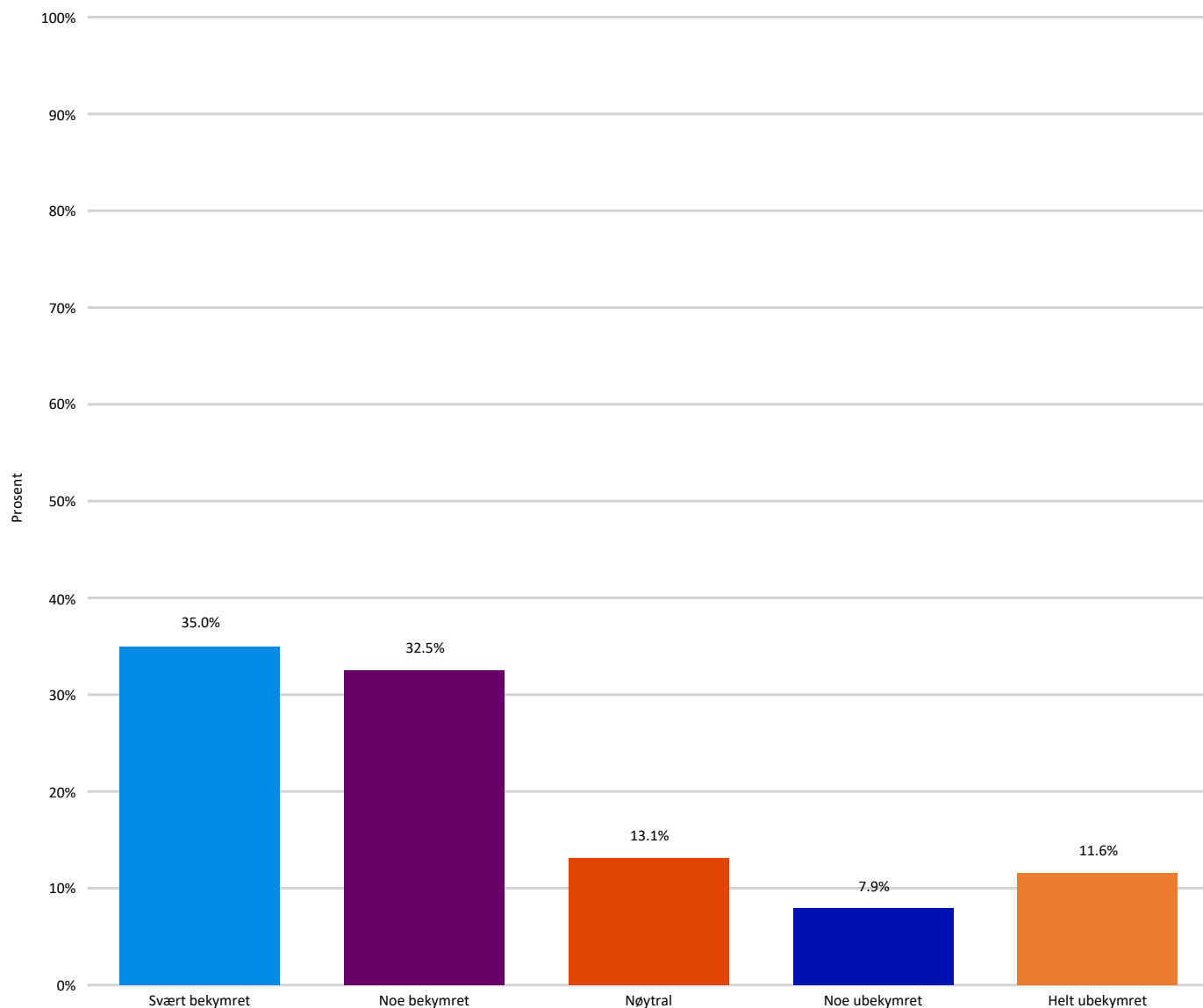
4.21 Alt i alt, hvor bærekraftig opplever du at turismen er der du bor? Med «bærekraftig» mener vi evnen til å ta vare på natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning

1 2023 opplevde 22% turismen som bærekraftig

I 2018 mente 40% at Tromsø fremsto som et bærekraftig reisemål (den gang et ja/nei spm)

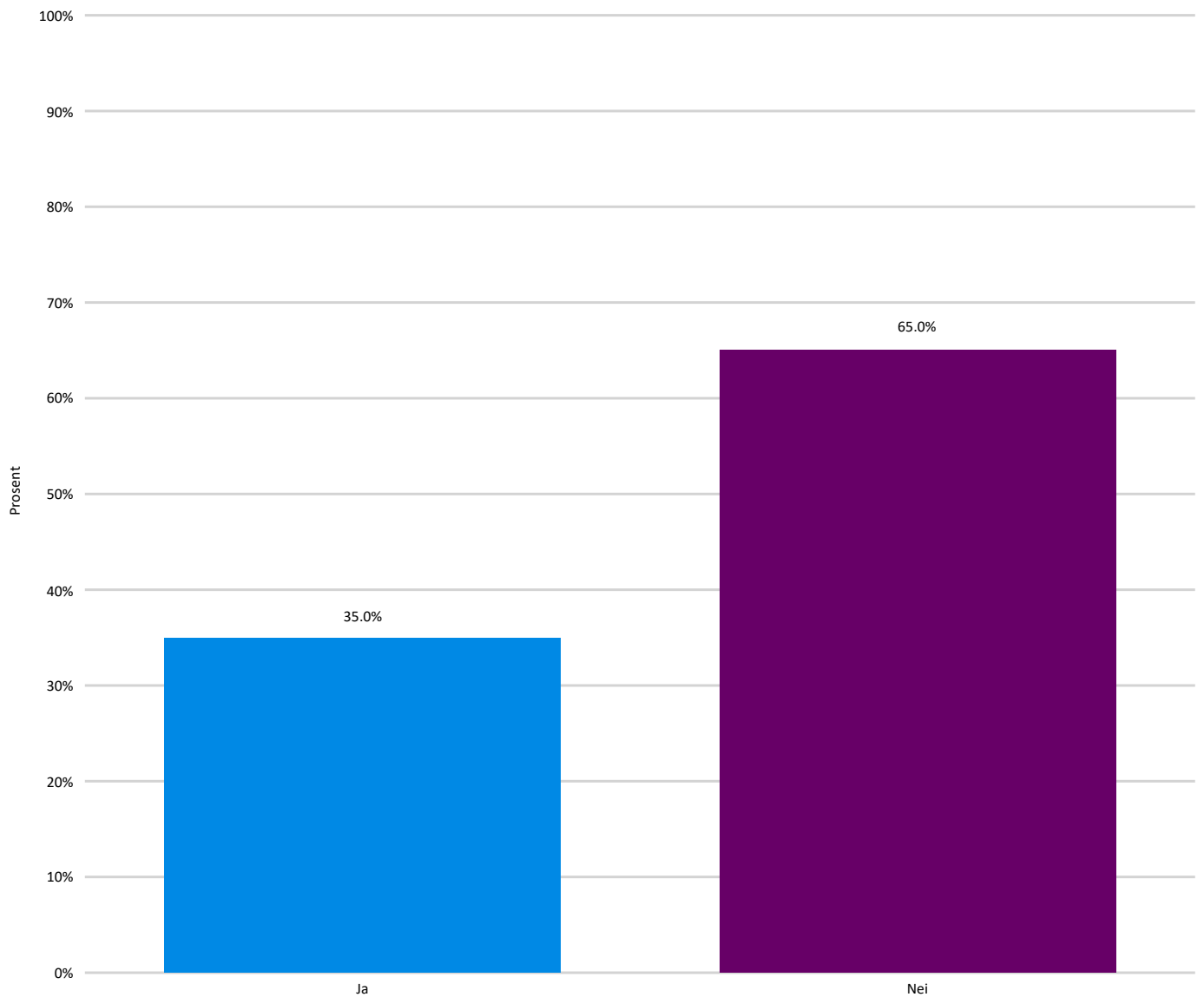
4.22 Hvor bekymret er du for at tilreisende/turister skal ødelegge for din verdi av å bo der du bor i fremtiden?

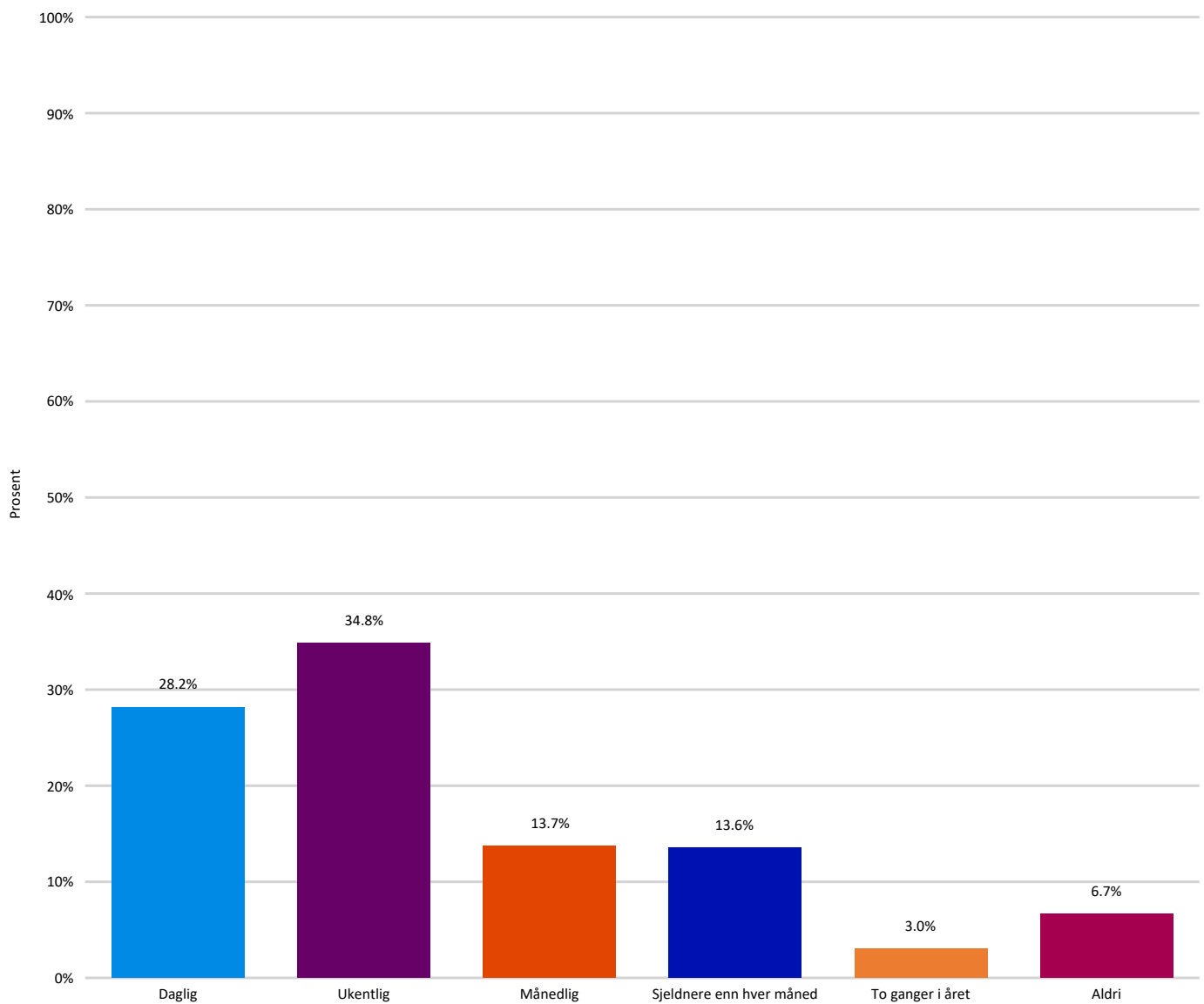
I 2023 var 34% bekymret (svært + noe) og 27% helt ubekymret.

I 2022 mente 23% at reiselivsnæringen de siste årene hadde påvirket deres bolyst positivt. 24% negativt (annen spørsmålsstilling).

4.23 Har reiselivet gjort deg mer stolt av Tromsø?

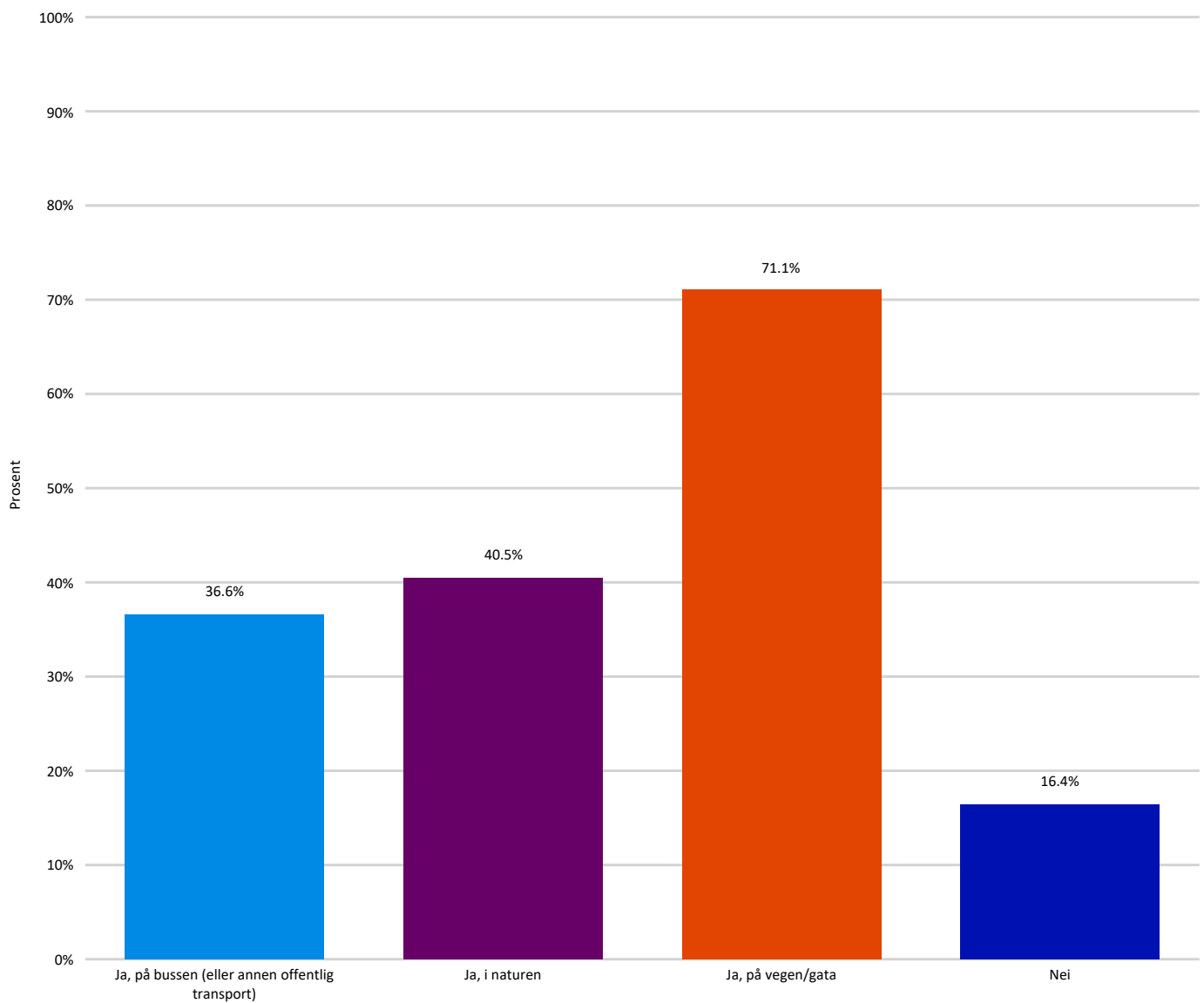

4.24 Hvor ofte har du personlig kontakt med turister på ditt bosted?

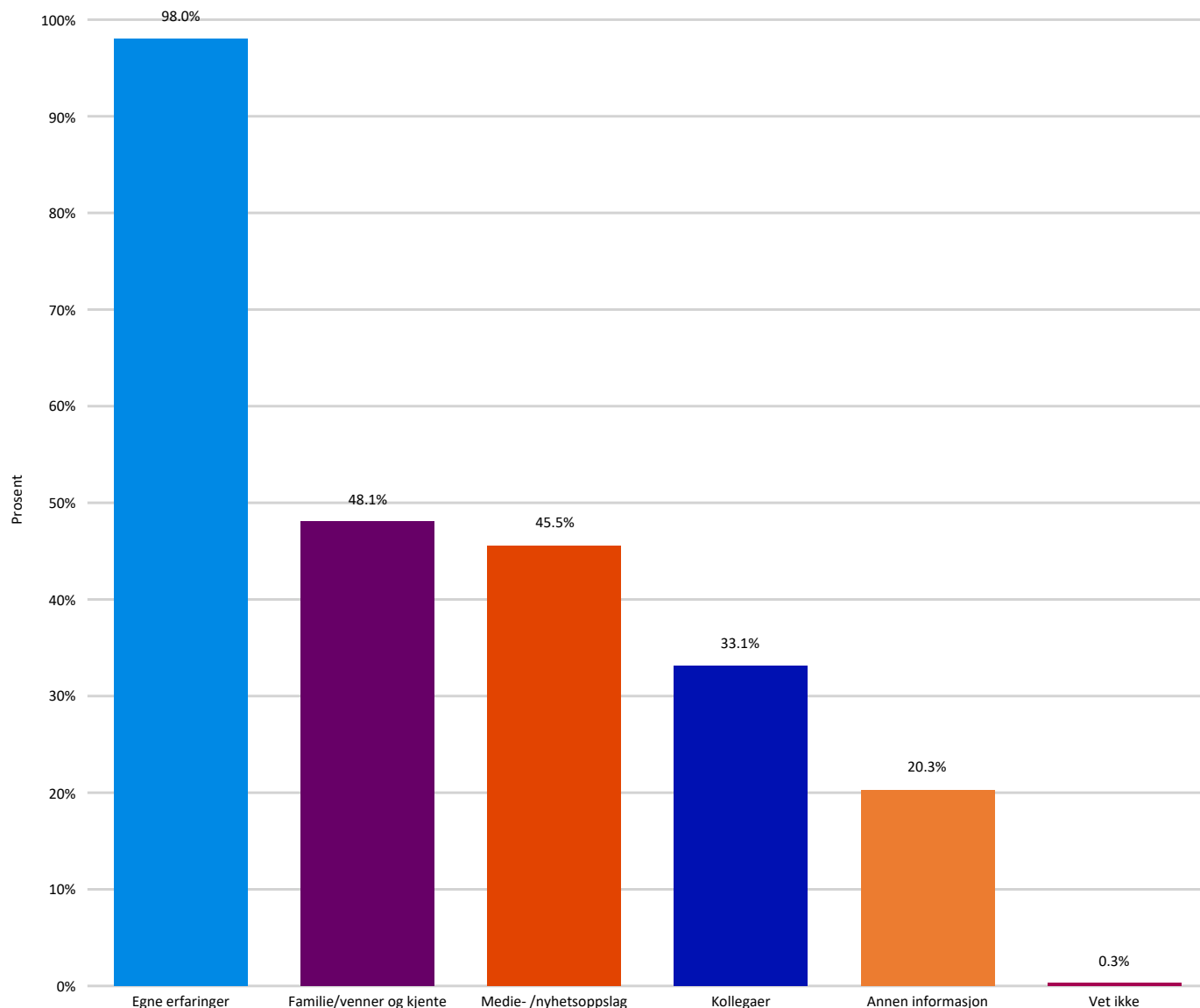
I 2023 svarte 11% daglig, 28% ukentlig, 23% månedlig, 27% sjeldnere enn hver måned, 6% to ganger i året og 6% aldri

4.25 Har du hjulpet eller snakket med tilreisende/turister uoppfordret der du bor?

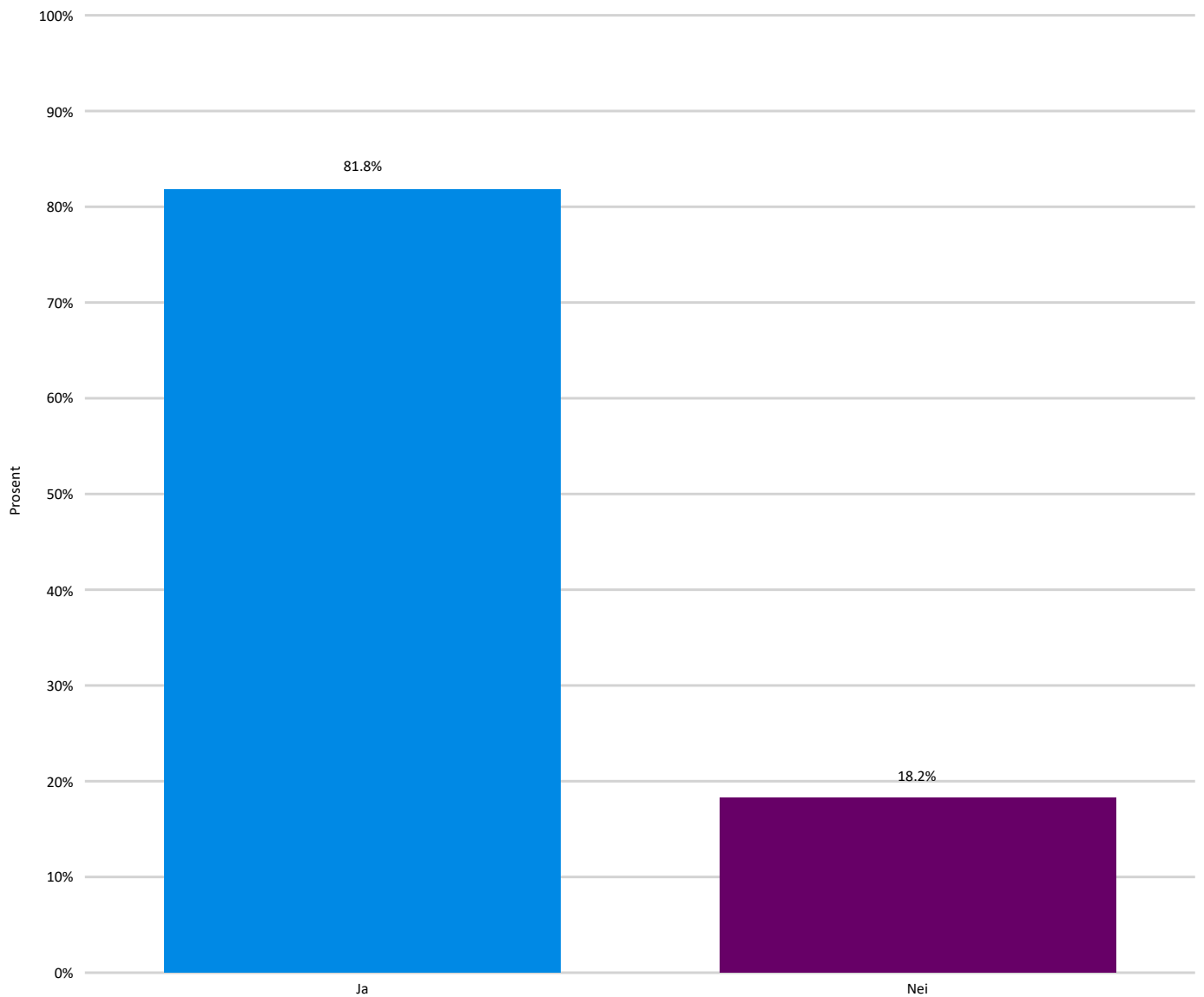
2023: 31% på bussen, 43% i naturen, 69% på gata og 15% nei

4.26 Når du har vurdert turisme i denne undersøkelsen, hvilke(n) informasjonskilde(r) er vurderingene dine (i hovedsak) basert på? Du kan velge flere svaralternativer.

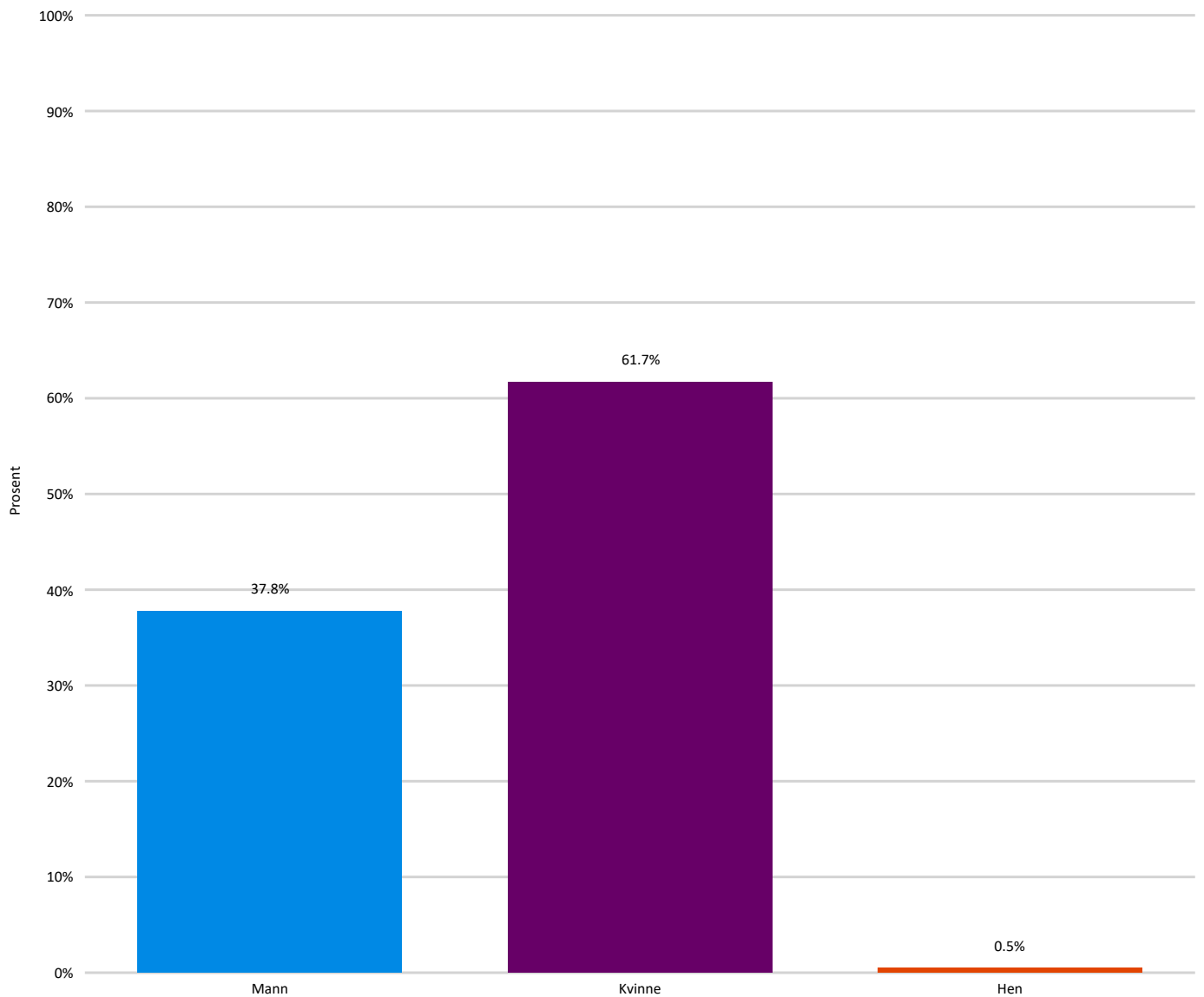

I 2023 svarte 95% egne erfaringer, 34% familie/venner, 52% nyhetsoppslag, 21% kollegaer og 22% annen info

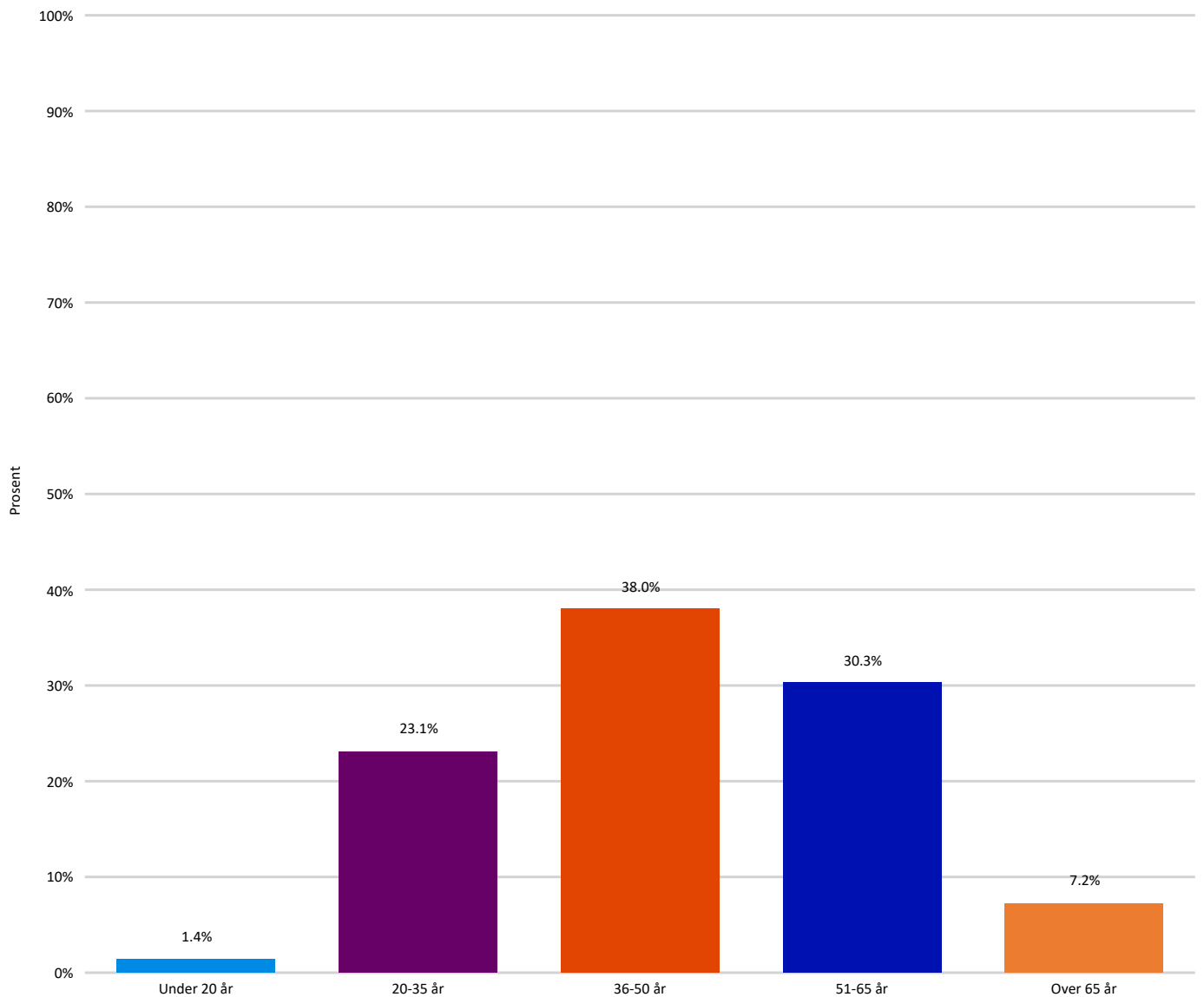
4.27 Kjenner du til destinasjonsselskapet Visit Tromsø-Region?

4.28 Er du..?

4.29 Hvor gammel er du?

4.30 Hva er din høyeste fullførte utdanning?

